

Tallinna Haridusamet
Estonia pst 5a
10143 Tallinn
Harjumaa

18.02.2025 nr 9.5-2.2/24-25/26/21

**Tallinna Õismäe Vene Lütseumi haldusjärelevalve
õiendi kinnitamine**

Vabariigi Valitsuse seaduse § 75¹, põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 87 lõike 1 ning haridus- ja teadusministri 24.05.2022 käskkirja nr 155 „Volituste andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning huvihariduse õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Tallinna Õismäe Vene Lütseumi haldusjärelevalve õiendi (lisatud).
2. Kooli pidajal esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.
3. Haldusjärelevalve õiendis tehtud ettekirjutuste tähtajaks täitmata jätmisel võib Haridus- ja Teadusministeerium rakendada kooli pidajale sunniraha kuni 9600 eurot vastavalt asendustäitmise ja sunniraha seadusele.
4. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Kaidi Maask
järelevalve valdkonna peaekspert

Koopia: Tallinna Õismäe Vene Lütseum, tovl@tovl.edu.ee

735 1515
kaidi.maask@hm.ee

TALLINNA ÕISMÄE VENE LÜTSEUMI HALDUSJÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS

1. Tallinna Õismäe Vene Lütseum (edaspidi *kool*) on Tallinna Haridusameti (edaspidi *pidaja*) hallatav õppeasutus aadressil Õismäe tee 28, Tallinn, 13512 Harjumaa.
2. Haldusjärelevalvet teostati Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdi 19.11.2024 korralduse nr 9.5-2.2/24-25/26/1 „Haldusjärelevalve algatamine Tallinna Õismäe Vene Lütseumis“ alusel.
3. Järelevalves selgitati, kas koolis on eesti keele ja eestikeelse õppe korraldamisel lähtunud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses, riiklikes õppekavades ning teistes õigusaktides sätestatust; kas õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon, sh riigikeeleoskuse tase vastab kehtestatud nõuetele, ning kas eesti keele ja eesti keeles aineid õpetavad õpetajad on läbinud teise keeles õpetamise või metoodikakoolitusi; kas koolis hinnatakse eesti keele ja eestikeelse aineõppe kvaliteeti ning tulemuslikkust ning kavandatakse sellest lähtudes arendustegevusi.
4. Järelevalvet kooli ja selle pidaja tegevuse õiguspärasuse üle teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdid Ruth Elias ja Kaidi Maask, ekspordina oli kaasatud Keeleameti järelevalveosakonna juhataja Merle Loodus-Adamson.
5. Haldusjärelevalve algas 13.01.2025.
6. Järelevalves vesteldi kooli pidaja esindaja, direktori, õppealajuhataja, hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordinaatori (edaspidi *HEVKO*), tugispetsialistide, eesti keele ja eesti keeles õpetavate õpetajate, õpilaste, lapsevanemate ja hoolekogu esindajatega, tutvuti kooli vaadeldava valdkonna dokumentatsiooni ja õppekeskkonnaga, võrreldi õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente ja Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekandeid.

KOKKUVÕTE

Tallinna Õismäe Vene Lütseum on Tallinnas tegutsev eesti ja vene õppekeelega munitsipaalüldhariduskool, mis korraldab õpet põhikooli I–III kooliastmes ja gümnaasiumiastmes. Järelevalve ajal õppis koolis 1046 õpilast ja töötas 78 õppe- ja kasvatusala töötajat.

Kooli õppekava vajab korrastamist, riiklike õppekavadega ei ole kooskõlas üldosa ning täiendamist vajavad põhikooli ajaloo ja kehalise kasvatusa ainekavad ning gümnaasiumi matemaatika valdkonna kava ja ühiskonnaõpetuse ning kehalise kasvatusa ainekavad.

Õpilaste klassi täituvuse ülemine piirnorm on ületatud 29 klassis. Kooli pidaja on klasside täituvuse ülemise piirnormi 2024/2025. õppeaastaks kinnitanud 32 klassis. Õpilaste tegelik arv on pidaja poolt kinnitatud klassi täitumuse ülemisest piirnormist suurem kolmes klassis.

Koolil on arengukava aastateks 2022–2026. Arengukavas on toodud välja kooli üldandmed, visioon, missioon, väärtused, kirjeldatud kooli olukorda arengukava koostamise ajal. Sõnastatud on eesmärgid järgnevas arengukava perioodiks. Koolis on koostatud põhikooli eestikeelsele haridusele ülemineku tegevuskava. Dokument sisaldab andmeid õpilaste ja õpetajate kohta ning kavandatud tegevusi, et tagada sujuv üleminek. Tegevuskava on läbimõeldud ning sisaldab konkreetseid tegevusi ülemineku perioodiks. Sisehindamist on tehtud, välja on toodud kooli üldandmed, esitatud valdkondade kaupa eesmärgid ja nende saavutamiseks tehtud tegevused. Iga õppeaasta viimases õppenõukogus on arutatud lõppeva õppeaasta tulemusi ning tehtud kokkuvõtte ja sõnastatud ettepanekud järgmiseks õppeaastaks.

Järelevalves vaadeldi kümmet eesti keel teise keelena ja eestikeelset ainetundi. Tundides tehti nii frontaalset kui paaris- ja rühmatööd. Õpilaste keeletase erines klassiti. Osa esimese kooliastme õpilasi vajab lugemisoskuse arendamist, kuid hääldus on õpilastel hea. Teise kooliastme õpilasi tuleks rohkem julgustada rääkima ja moodustama liitlauseid. Koolil on toimiv tunnikulastuste plaan, mille käigus täidetakse vaatlusleht. Tunni tagasisidevestlus viidi läbi koolis koostatud tunnivaatluslehe alusel. Koolis toimub aktiivne õpetajate koostöö ja koostöös valmistavad aineõpetajad igapäevaseid õppematerjale. Sama aine õpetajad loovad ise või kohandavad vastavalt vajadustele õppematerjale, nt loodusõpetus, mida saavad kasutada ka teised sama aine õpetajad.

Õppe- ja kasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, on koolis kokku 78. Kvalifikatsioon vastas kehtestatud nõuetele 51 töötajal: 47 õpetajal, direktoril ja õppealajuhatajal, psühholoogil, logopeedil.

Kvalifikatsioon ei vasta nõuetele 26 õpetajal, kellest 9-l puudub õpetajakutse, 2-l õpetajakutse ja nõutaval tasemel eesti keele oskus, 2-l nõutaval tasemel eesti keele oskus, 12 õpetajal puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse, 1-l puuduvad magistrikraad, õpetajakutse ja nõutaval tasemel eesti keele oskus, ning sotsiaalpedagoogil, kellel puudub erialane kõrgharidus või sotsiaalpedagoogi kutse.

11 õpetajal on võimalik saavutada nõuetekohane kvalifikatsioon, taotledes õpetajakutset. Tugispetsialistidest töötavad koolis sotsiaalpedagoog, psühholoog ja logopeed. Sotsiaalpedagoogi teenust ei saa lugeda tagatuks, kuna töötajal puudub nõutav kvalifikatsioon.

Viimasel viiel aastal on koolis töötavatest õpetajatest 14 käinud eesti keele või eesti keeles õpetamise meetodika kursustel ja nad on läbinud kokku 3017 tundi koolitusi. Lisaks on 16 õpetajat osalenud lõimitud aine- ja keeleõppe (edaspidi *LAK-õpe*) koolitustel kokku 1732 tundi.

Põhikooli eesti keel teise keelena lõpueksamil nõutud B1 keeletaseme saavutanute osakaal on koolis olnud viimasel kuuel aastal oluliselt kõrgem vene õppekeelega koolide Eesti keskmisest – üle 80% põhikooli lõpetajatest omandab eesti keele nõutud tasemel. Gümnaasiumi lõpus on eesti keel teise keelena riigieksami tulemused olnud läbi aastate nii Eesti kui Tallinna keskmisest kõrgemad. 2024 kevadel saavutas 90% kooli gümnaasiumi lõpetajatest nõutud B2 keeletaseme. Varasematel aastatel on vastav osakaal olnud üle 90%.

OLUKORRA KIRJELDUS

1. Kooli õppekava ja õppekavast lähtuv õppekorraldus

1.1. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses¹ (edaspidi *PGS*) on sätestatud, et koolil tuleb riiklike õppekavade alusel koostada kooli õppekava (edaspidi *õppekava*), mis on õpingute alusdokument ja milles tuuakse eelkõige välja eripärast tulenevad valikud. Õppekava ja selle

¹ PGS, § 17 lg 1.

muudatused peab kehtestama direktor², eelnevalt tuleb need arvamuse andmiseks esitada kooli õppenõukogule, hoolekogule ja õpilasesindusele.

Järelevalves oli vaatluse all eesti keele õppega seonduv, kuid kuna õppekava on tervikdokument, käsitleti käesolevas öiendis õppekava tervikuna ning hinnati õppekava vastavust PGSile, põhikooli riiklikule õppekavale³ (edaspidi *PRÕK*) ja gümnaasiumi riiklikule õppekavale⁴ (edaspidi *GRÕK*).

Kooli õppekava on direktor kehtestanud⁵. Eelnevalt on õppekava esitatud arvamuse andmiseks kooli õppenõukogule⁶, hoolekogule⁷ ja õpilasesindusele⁸.

Juhime tähelepanu, et *PRÕK*⁹ ja *GRÕK*¹⁰ on sätestatud, et koolid viivad kooli õppekava *PRÕK*i ja selle lisadega kooskõlla hiljemalt 01.09.2024. Kool ei ole seda nõuet järginud ning õppeaasta alguseks ei olnud kooli õppekava *PRÕK*i ja *GRÕK*iga kooskõlla viidud.

1.2. *PRÕK*¹¹ sätestab, et kooli õppekava koosneb üldosast ja ainevaldkondade kavadest. Kooli õppekava üldosa ei ole kooskõlas PGSis, *PRÕK*¹² ja *GRÕK*¹³ sätestatuga ja vajab täiendamist.

1.2.1. PGS¹⁴ sätestab, et gümnaasiumis läbiviidavas õppes võib alates 2024/2025. õppeaastast kuni 2029/2030. õppeaastani olla muu keele osakaal kuni 40 protsenti kooli õppekavas määratud õppe mahust. Kui kooli õppekavaga on õpilastele kohustuslikud 108 kursust, peab vähemalt 65 kursuse õppetöö toimuma eesti keeles, sh ei arvestata võõrkeeleõpet eestikeelse õppe osaks. *GRÕK*¹⁵ sätestab, et kooli õppekava üldosas kirjeldatakse eesti keelest erinevas keeles toimuv õpe.

Koolis ei ole gümnaasiumiosas tagatud 60% õppetööst eesti keeles. Järelevalve ajal õpetati eesti keeles 52 kursust, kuid vajalik oleks õpetada 65 kursust.

Juhtkond selgitas, et koolis õpetatakse valikkursustena saksa keelt, lisaks on kohustuslikud inglise ja vene keel, mis moodustavad peaaegu 30% õppemahust ning seepärast ei ole õpilastele tagatud 60% kursustest eesti keeles.

Juhime tähelepanu, et keeleseaduse¹⁶ alusel ei pea eesti keele tasemeeksamit sooritama isik, kes on omandanud eesti keeles põhihariduse, keskhariduse või kõrghariduse ning haridus loetakse omandatuks eesti keeles, kui vähemalt 60% õppetööst toimus eesti keeles¹⁷. See tähendab, et õpilasele väljastatava gümnaasiumi lõputunnistusega kinnitab kooli direktor, et õpilane on läbinud gümnaasiumi jooksul minimaalselt 60% õppest eesti keeles ning õpilase keeleoskustaset saab lugeda võrdväärseks C1 keeletasemega. Kui kool annab teadlikult välja

² PGS, § 17 lg 2.

³ Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“.

⁴ Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“.

⁵ Direktori 09.09.2024 käskkiri nr I-2/13.

⁶ Õppenõukogu 28.08.2024 koosoleku protokoll nr I-3.2/4.

⁷ Hoolekogu 26.08.2024 koosoleku protokoll nr 4/2024.

⁸ Tallinna Öismäe Vene Lütseumi õpilasesinduse 06.09.2024 koosoleku protokoll (numbrita).

⁹ Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“, § 25 lg 10.

¹⁰ *GRÕK*, § 20 lg 7.

¹¹ *PRÕK*, § 24 lg 5.

¹² Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“.

¹³ Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“.

¹⁴ PGS, § 100¹⁶ lg 1.

¹⁵ *GRÕK*, § 19 lg 6 p 2.

¹⁶ Keeleseadus, § 26 lg 3.

¹⁷ Keeleseadus, § 26 lg 4.

valedel alustel lõputunnistusi, mis ei peegelda tegelikku õpilase poolt läbitud eestikeelse õppe mahtu, toimitakse õigusvastaselt ning pannakse toime oluline rikkumine.

1.2.2. PRÕK ja GRÕK¹⁸ sätestavad, et hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord määratakse kooli õppekavas. Kooli õppekava üldosas on riiklikest õppekavadest kopeeritud säte, kuid korra täpsemat kirjeldust ei ole.

Juhtkonna sõnul on õppekava lisa 16 välja toodud hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord. Üldosas on punktis 13.7 märgitud, et hindamise kohta on koostatud õppekava lisa.

Selgitame, et antud lisa ei saa lugeda piisavaks, sest hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord peab olema välja toodud õppekava üldosas.

1.2.3. PRÕK ja GRÕK¹⁹ sätestavad, et järelevastamiste ja järeltööde kord määratakse kooli õppekavas. Kooli õppekava üldosas järelevastamiste ja järeltööde korra täpsemat kirjeldust esitatud ei ole.

Juhtkonna sõnul on õppekava lisa 16 toodud ka välja järelevastamiste ja järeltööde kord.

Selgitame, et lisa võib õppekava juures olla, kuid üldosas peavad olema välja toodud peamised põhimõtted ja kord, kuidas toimub järelevastamine ja sooritatakse järeltööd.

1.2.4. PRÕK ja GRÕK²⁰ sätestavad õppekava läbivad teemad. Kooli õppekava üldosas on ajakohastamata õppekava läbiv teema „teabekeskond ja meediakasutus“.

1.2.5. PRÕK²¹ sätestab, et kooli õppekava üldosas tuuakse välja vaba tunniressursi kasutus ja põhjendused. Tõstetud on eesti keel teise keelena, matemaatika ja inglise keele tunnimahu, kuid puudub täpsem selgitus, millised on täiendavad tegevused kohustuslike õppeainete suurenenud tunnimahu raames.

1.2.6. GRÕK²² sätestab, et kooli õppekava üldosas kirjeldatakse õpilase õppekoormuse kujundamise põhimõtted, sh arvestades võimalust valida kitsa ja laia matemaatika vahel. Tunnijaotusplaanis ei ole välja toodud kitsa matemaatika tundide jaotust klassiti. Lisaks puudub kooli õppekava üldosas selgitus, mil viisil on võimalik kitsalt matemaatikalt minna üle laiale matemaatikale ja vastupidi²³.

Juhtkonna selgituste kohaselt koolis ei õpetata kitsast matemaatikat ning seepärast ei ole seda ka õppekavas kirjeldatud.

Selgitame, et õppekavas on vajalik välja tuua gümnaasiumiastme kitsa matemaatika õpetamise ja õppimise võimalused ja põhimõtted ning selgitus, mil viisil on võimalik kitsalt matemaatikalt minna üle laiale matemaatikale ja vastupidi.

1.3. Põhikooli ainekavadest vajavad täiendamist ja korrastamist ajaloo ja kehalise kasvatuse ainekavad.

1.3.1. **Põhikooli sotsiaalainete valdkonnakavas** ei vasta PRÕKi²⁴ nõuetele ajaloo ainekava, sest 5. klassi õppesisu on üle koormatud ega ole teostatav 35 õppetunniga aastas, lisaks

¹⁸ PRÕK, § 1 lg 4 ja § 19 lg 4 ning GRÕK, § 1 lg 3 ja 15 lg 3.

¹⁹ PRÕK, § 21 lg 7 ja GRÕK, § 17 lg 5.

²⁰ PRÕK, § 14 ja GRÕK, § 10.

²¹ PRÕK, § 24 lg 6 p 2.

²² GRÕK, § 19 lg 6 p 2 ja GRÕK, § 11 lg 4.

²³ GRÕK, lisa 5 p 1.3.

²⁴ PRÕK, § 5 lg 4 p 2 ja PRÕK, lisa 6 p 2.2.

ei ole kogu ainekava ulatuses õpitulemused ja õppesisu omavahel kooskõlas, st kirjeldatud õppesisu ei toeta õpitulemuste saavutamist.

1.3.2. **Põhikooli kehalise kasvatus valdkonnakavas** ei vasta PRÕKi²⁵ nõuetele kehalise kasvatus ainekava, milles on õpitulemuste detailse lahtikirjutamisega tekkinud uusi õpitulemusi, mis on valdkonna põhimõtetega vastuolus.

1.4. Gümnaasiumi ainekavades vajavad täiendamist ja korrastamist matemaatika, ühiskonnaõpetuse ja kehalise kasvatus ainekavad.

1.4.1. **Gümnaasiumi matemaatika valdkonnakava** ei vasta GRÕKi²⁶ nõuetele, sest puudub kitsa matemaatika ainekava. Samuti puudub üldosas kirjeldus, kuidas toetatakse GRÕKis kirjeldatud üldpädevuste arengut.

1.4.2. **Gümnaasiumi sotsiaalainete valdkonnakavas** ei vasta GRÕKi²⁷ nõuetele ühiskonnaõpetuse ainekava, milles puuduvad mitmed olulised kehtiva riikliku õppekava teemad.

1.4.3. **Gümnaasiumi kehalise kasvatus valdkonnakavas** ei vasta GRÕKi²⁸ nõuetele kehalise kasvatus ainekava, milles puudub õpitulemuste ja õppesisu jaotus kursuste kaupa.

1.5. Seadus²⁹ sätestab, et direktor kehtestab kooli päevakava, mis kajastab õppetegevuste ning kooli õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste, nagu pikapäevavahetuste, ringides ja stuudiotest korraldatavate tegevuste järjestust ja ajalist kestust. Kooli päevakava üheks osaks on tunniplaan³⁰.

Direktor on päevakava kehtestanud³¹. Dokumendis on sätestatud tundide ja söögivahetundide ajad ning koolivaheajad. Välja on toodud, et koolis töötavad 1.–3. klassini kaks tasuta pikapäevavahetust. Koolis tegutsevad tasuta huviringid ning päevakavas on kirjas, et ringide toimimise aeg, koht, sihtgrupp ja õpetaja avaldatakse kooli kodulehel rubriigis Huvitegevus. Kooli kodulehel on välja toodud huviringide ajad. Huviringe pakutakse erinevas vanuses õpilastele – inglise keele ring 2. klassi õpilastele, erudiit 3. klassi õpilastele, käsitööring 1.–3. klass, võrkpall 7.–12. klass, arvutiring 4. klassidele, väike teadur 1.–2. klass, noor teadur 3.–4. klass, kunstituba 4.–6. klass, projektiring 4.–9. klass ja puutööring 4.–8. klass. Nimetatud ringid on õpilastele tasuta. Lisaks pakutakse veel tasulisi huviringe – nt judo, tantsuring, malering.

Õppealajuhataja sõnul on 1. ja 4. klassis kõik ringid eesti keeles. 2. ja 3. klassis osaliselt. Teised huviringid on venekeelsed, aga neis kasutatakse eestikeelseid materjale. Huviringid on populaarsed ning õpilased soovivad seal osaleda. Poiste seas on populaarne puutööring, sest neile meeldib ise oma kätega teha. Suurem huvi on loodus- ja täppisteaduste ringide vastu, nendes ringides tehakse praktilisi tegevusi, mis toetavad Arutleva Kooli eesmärke - looduses uurimine ja katsetamine. See ring on aluseks koolis loodusainete õppimiseks ning õpilased toimetavad ka kooliaias.

Juhtkonna sõnul toetatakse õpilaste eesti keele õpet eestikeelsete kultuuri- ja muuseumiprojektidega. Palju käiakse muuseumites, nt KUMU, Rocca al Mare Vabaõhumuuseum. Tehakse ühiseid kino- ja teatrikülastusi. Koolis kasutatakse kõiki võimalusi, mida linnas pakutakse, nt Tallinna Vanalinnas intervjuude tegemine, mis arendab õpilase julgust

²⁵ PRÕK, lisa 2.

²⁶ GRÕK, § 11 lg 4 ja GRÕK, lisa 5.

²⁷ GRÕK, lisa 6, p 2.3.

²⁸ GRÕK, § 19 lg 7 ja GRÕK, lisa 2.

²⁹ PGS, § 25 lg 6.

³⁰ Sotsiaalmistri 27.03.2001. a määrus nr 36 „Tervisekaitsenõuded koolipäevakavale ja õppekorraldusele“, § 10 lg 1.

³¹ Direktori 03.09.2024 käskkiri nr 1-2/8.

ja oskust teha intervjuud eesti ja ka inglise keeles. Mitmeid tegevusi on tehtud koostöös Õismäe Gümnaasiumi ja Kohila Gümnaasiumiga.

Vastavalt seaduses³² sätestatule tuleb õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste, nagu pikapäevarühmas, ringides ja stuudiotēs korraldatavate tegevuse järjestus ja ajaline kestus määratleda ka kooli päevakavas.

1.6. Klassipäevik on koolidokument, milles peetakse arvestust õppetegevuse ning õpitulemuste kohta vastavalt klassipäeviku täitmise juhendile³³. Klassipäeviku nõuetekohase täitmise kindlustavad kooli direktor ja õppealajuhataja³⁴. Klassipäevikutes peab olema märgitud õppeainete loend, tundide arv õppeaastas, õpilaste nimed, tundide toimumise aeg ja arv ning sisu õppeaineti ja õpilaste hinded³⁵.

Järelevalves vaadeldud³⁶ klassipäevikud olid õppeinfosüsteemis eKool nõuetekohaselt sisse viidud ning sisse olid kantud hinded, tunni eesmärgid ja sisu, kodused ülesanded vastasid määru³⁷ sätestatud nõuetele. Kooli õppekava kohaselt toimub hindamine 1.–4. klassis sõnaliselt ja numbriliselt hinnatakse kirjalikke töid ning 5.–12. klasside õpilaste õpitulemusi hinnatakse viiepallisüsteemis³⁸. Põhikoolis on kokkuvõtva³⁸ks hindeks trimestri- ja aastahinne ning gümnaasiumiastmes kursuse- ja aastahinne. 1.–4. klassis saab õpilane sõnalise kokkuvõtva hinde.

1.7. Põhikooli õpilaste õppekoormus on määratletud PGSSis³⁹. Kooli õppekava tunnijaotusplaan ei vastanud põhikooli õpilaste suurimale lubatud nädala õppekoormusele. Õppekoormust on ületatud kõikides 2. klassides ühe tunni võrra – inglise keel. Õppekavas on kirjas, et inglise keelt toimub üks tund nädalas, tunniplaanis ja eKoolis on tunde kaks. 4. klassides on samuti üks tund, mis on arvutiõpetus, lubatust rohkem.

Juhtkonna sõnul on 4. klassi arvutiõpetus huviringi tund, milles osalevad kõik õpilased, sest digioskusi on vajalik arendada ning antud tund on olnud kohustuslik kõikidele õpilastele. Direktor nõustus, et praegu on inglise keelt tõesti kaks korda nädalas ja see toimub vanemate soovil, huviringi tunnina.

Järelevalves selgus, et mõlemad tunnid, 2. klassi inglise keel ja 4. klassi arvutiõpetus, on klassipäevikute sissekannete järgi ainetunnid. Nendes tundides hinnatakse teadmisi ja märgitakse puudujaid. Antud juhul ei ole tegemist ringitunni, vaid ainetunniga.

Selgitame, et õppekoormust ei tohi ületada ning kui arvutiõpetuse tund on õppekavas välja toodud, on see õpilastele kohustuslik ning peab mahtuma õpilaste lubatud õppekoormusesse. Kui tegemist on huvitunniga, peab see olema õpilastele vabatahtlik ning õppekavas seda sel juhul ei kajastata.

1.8. PGS⁴⁰ sätestab põhikooli õpilaste arvud klassis ja õpperühmas. Klassi täitumuse ülemine piirnorm põhikoolis on 24 õpilast⁴¹. Kui õpe on korraldatud õpperühmadena, kohaldatakse ka

³² PGS, § 25 lg 6.

³³ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, §-d 11, 12, 13.

³⁴ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 11 lg 3.

³⁵ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 11 lg 2.

³⁶ eKool, 06.01.2025.

³⁷ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, §-d 11–13.

³⁸ Kooli õppekava, lisa 16.

³⁹ PGS, § 25 lg 2.

⁴⁰ PGS, § 26.

⁴¹ PGS, § 26 lg 1.

õpperühmadele klassi täitumuse ülemist piinormi. Kooli pidaja võib⁴² erandjuhul direktori ettepanekul ja hoolekogu nõusolekul suurendada õpilaste arvu üle piinormi üheks õppeaastaks konkreetses klassis juhul, kui kõik tervisekaitse- ja ohutusnõuded on täidetud.

Koolis on mitmetes klassides rohkem kui 24 õpilast⁴³: 1.a (28 õpilast), 1.b (28), 1.c (28), 2.c (26), 3.a (28), 3.b (28), 3.c (28), 3.d (27), 4.a (25), 4.c (26), 5.a (29), 5.b (29), 5.c (29), 5.d (28), 6.a (28), 6.b (28), 6.c (27), 7.a (29), 7.b (26), 7.c (27), 7.d (27), 8.a (32), 8.b (34), 8.c (32), 9.a (26), 9.b (29), 9.c (27), 9.d (29) ja 9.e (27).

Direktor on teinud hoolekogu koosolekul ülevaate ja ettepaneku klassitäituvuse piinormi tõstmiseks ning hoolekogu on andnud nõusoleku suurendada klassi täituvuse piinorme⁴⁴.

Hoolekogu liikmed on andnud nõusoleku suurendada õpilaste arvu 5.c kuni 28 õpilast, EHISes on kirjas 29 õpilast. Samuti on üks õpilane rohkem 8.b ja 9.c klassis, pidaja poolt kehtestatud. Kooli pidaja on käskkirjaga⁴⁵ kehtestanud klassi täituvuse ülemise piinormi, mis mõnes klassis erineb hoolekogu nõusolekust, nt hoolekogu nõusolek 2.a klassis on kuni 24 õpilast, kuid pidaja on kehtestanud piiravaks 25 õpilast. Samamoodi on hoolekogu andnud nõusoleku 2.b, 3.b ja 3.d suurendada õpilaste arvu ning pidaja on suurendanud veel ühe võrra rohkem, kui on hoolekogu nõusolekus.

Järelevalves selgus, et kolmes klassis (5.c, 8.b, 9.c) oli õpilaste arv suurem, kui pidaja otsuses kirjas. Sellega oli koolis ületatud hoolekogu antud nõusolekus ja pidaja kehtestatud otsuses klasside täituvuse ülemist piinormi.

Direktori sõnul on õpilaste piirarvu klassides suurendatud, sest koolis ei soovita hakata õpetama kahes vahetuses. Kolme klassi tuli õpilasi juurde, kui pidaja oli juba kinnitanud klasside piirarvud, kõik õpilased on Ukrainast ning kool tuli vastu peredele.

Pidaja esindaja selgitas, et Tallinnas on õppekohtade puudus ja kuigi koolimaju ehitatakse juurde, on mitmetes koolides siiski õpilaste arv klassides lubatust suurem.

1.9. PGS⁴⁶ sätestab, et arenguestlusel osalevad õpilane, klassijuhataja ja piiratud teovõimega õpilase puhul vanem. Arenguestluse korraldamise tingimused ja korra peab kehtestama kooli direktor, esitades need enne kehtestamist arvamuse andmiseks õppenõukogule ning hoolekogule⁴⁷.

Arenguestluse korraldamise põhimõtted on välja toodud õppekavas ning kehtestatud nõuetekohaselt direktori käskkirjaga õppekava lisana⁴⁸. Kehtestatud korras on sätestatud, et arenguestlusel osalevad õpilane, klassijuhataja, õpilase seaduslik esindaja (kui õpilane on vanuses 6–17 eluaastat) ning vajadusel teised õpetajad ja koolitöötajad ning õpilase elukohajärgse linnavalitsuse sotsiaalabi ja -teenuseid korraldava struktuuriüksuse esindajad või ametiisikud. Korras on välja toodud etapiliselt arenguestluse läbiviimine ning dokumenteerimine. Dokumenteerimisel kasutatakse eKoolis olevat vormi ning protokoll allkirjastatakse õpilase, klassijuhataja ja õpilase seadusliku esindaja poolt.

Järelevalves vaadati valikuliselt kolme klassi arenguestluste kirjeid, mis olid kantud eKooli. Ühes klassis (4.a) olid arenguestlused läbi viidud kõigi õpilastega lähtudes koolis kehtestatud

⁴² PGS, § 26 lg 3.

⁴³ EHIS, 10.01.2025.

⁴⁴ Hoolekogu 26.08.2024 koosoleku protokoll nr 4/2024.

⁴⁵ Tallinna Haridusameti 28.10.2024 käskkiri nr T-7-1/24/510.

⁴⁶ PGS, § 37 lg 6.

⁴⁷ PGS, § 37 lg 7.

⁴⁸ Direktori 09.09.2024 käskkiri nr 1-2/13. Lisa 18 „Arenguestluste läbiviimise kord“.

arenguvestluste korrast. Teises klassis (8.b) olid viimased arenguvestluste sissekanded tehtud 2019/2020. õppeaastal, ainult mõne õpilasega oli toimunud arenguvestlus ka eelmisel, 2023/2024. õppeaastal. Kolmandas klassis (11.a) selgus, et viimased arenguvestlused olid toimunud 2022/2023. õppeaastal ning osalesid õpilane ja õpetaja. Lapsevanema osalus ei selgunud. Koolis ei ole lähtunud arenguvestluste läbiviimise korrast ning kõikide õpilastega ei ole arenguvestlusi läbi viidud.

Juhtkonna sõnul on õpetajad öelnud, et arenguvestlused on toimunud, kuid kõiki vestlusi ei ole protokollitud või ei ole andmeid eKooli sisestatud.

Järelevalves ei leidnud kinnitust, et kõikide õpilastega oleks arenguvestlused toimunud.

1.10 PGSi⁴⁹ kohaselt peab õpilasele koolis vajadusel tagama tasuta vähemalt eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenuse. Eripedagoogi kvalifikatsiooninõuded on erialane magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon või eripedagoogi kutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele⁵⁰. Koolipsühholoogi kvalifikatsiooninõuded on erialane magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon või koolipsühholoogi kutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele⁵¹. Sotsiaalpedagoogi kvalifikatsiooninõuded on erialane kõrgharidus või sotsiaalpedagoogi kutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele⁵². Logopeedi kvalifikatsiooninõuded on erialane magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon või logopeedi kutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele⁵³.

EHISes⁵⁴ ja koolis kontrollitud andmetel töötavad koolis sotsiaalpedagoog ja koolipsühholoog ühes isikus ning logopeed. Isikul, kes töötab sotsiaalpedagoog/psühholoogina on psühholoogi kutse ning tema kvalifikatsioon vastab koolipsühholoogi nõuetele, sotsiaalpedagoogi ametikohale tema kvalifikatsioon ei vasta. Logopeedi kvalifikatsioon vastab nõuetele.

Tugispetsialistide teenus on õppeprotsessis õpilase arengut, võimetekohast õppimist ja sotsiaalseid oskusi toetav logopeedi, eripedagoogi, koolipsühholoogi või sotsiaalpedagoogi teenus⁵⁵. Direktor peab võtma teenuse osutamiseks kooli tööle vajalikud tugispetsialistid või korraldama teenuse kättesaadavuse muul viisil, arvestades seejuures õpilaste vajadustega⁵⁶.

EHISE⁵⁷ andmetel on koolivälise nõustamismeeskonna (edaspidi *KVNM*) otsusega õpilasi koolis 14, nendest kolmel on komisjoni otsuse kehtivuse tähtaeg lõppenud. Tõhustatud tugi on seitsmel õpilasel ja eritugi kahel õpilasel. 43 õpilast vajab logopeedilist ja kuus õpilast eripedagoogilist tugiteenust. 15 õpilasele on märgitud sotsiaalpedagoogi toevajadus ja 45 õpilast vajab psühholoogi tugiteenust. Seitsme õpilase kohta on *KVNM* otsus õppida eriklassis.

Õppealajuhataja sõnul tagatakse kõikidele õpilastele tugiteenused. Eriklassi ei ole koolis moodustatud, sest vanemate ja lastekaitsepspetsialistidega arutades on leitud, et õpilased vajavad võimalust sotsiaalseteks suheteks ning seepärast õpivad õpilased tavaklassides.

⁴⁹ PGS, § 37 lg 2.

⁵⁰ PGS, § 74¹ lg 7.

⁵¹ PGS, § 74¹ lg 8.

⁵² PGS, § 74¹ lg 9.

⁵³ PGS, § 74¹ lg 10.

⁵⁴ EHIS, 13.01.2025.

⁵⁵ Haridus- ja teadusministri 21.02.2018. a määrus nr 4 „Tugispetsialistide teenuse kirjeldus ja teenuse rakendamise kord“, § 2 lg 1.

⁵⁶ Haridus- ja teadusministri 21.02.2018. a määrus nr 4 „Tugispetsialistide teenuse kirjeldus ja teenuse rakendamise kord“, § 3 lg 4.

⁵⁷ EHIS, 13.01.2025.

Järelevalves selgus, et koolis ei ole moodustatud eriklasse, kuigi KVNМ otsusega on eriklassi soovitatud seitsmele õpilasele. Üks seitsmest õpilasest õpib sellel õppeaastal vanema soovil koduõppel, teine õpilane on kooli nimekirjas, kuid õpib väljaspool kooli laste heaolu spetsialisti soovitusel. Viis õpilast õpib tavaklassis, neile on koostatud individuaalsed õppekavad, rakendatakse vajalikke tugiteenuseid ning õpilasi toetatakse õpiabi rühmas. Iga õpilase eripärasest lähtudes rakendab õpetaja individuaalset lähenemist, nt õpiülesannete esitamine osade kaupa, lisaeg ülesannete lahendamiseks, abivahendite- ja materjalide kasutamine.

Koolis ei ole lähtutud KVNМ otsustest ning õpilastele ei ole tagatud vajalikku tuge, mis on esitatud otsuses õppida eriklassis.

Koolis ei ole tagatud eripedagoogi teenust ning sotsiaalpedagoogi teenust osutab kvalifikatsiooninõuetele mittevastav spetsialist, mistõttu ei saa teenust lugeda tagatuks.

1.11. Ettekirjutused pidajale

1.11.1. Tagada kooli õppekava üldosa vastavus Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusele nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ ja Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusele nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ järgmistes osades:

1.11.1.1. Tagada kooli õppekavas määratud õppe mahust eestikeelsete gümnaasiumi kohustuslike ja valikkursuste osakaalu maht vähemalt 60% vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 100¹⁶ lõikele 1 ja keeelseaduse § 26 lõikele 4, tagamaks seeläbi eestikeelse õppe mahu ettenähtud ulatuses.

1.11.1.2. Sätestada õppekava üldosas hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 19 lõikest 4 ning Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 15 lõikes 3 sätestatust.

1.11.1.3. Sätestada õppekavas järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 21 lõikes 7 ja Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 17 lõikes 5 sätestatust.

1.11.1.4. Sätestada kooli õppekava üldosas läbiv teema „Teabekeskond ja meediakasutus“ lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 14 ja Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ §-s 10 sätestatust.

1.11.1.5. Kirjeldada kooli õppekava üldosas vaba tunniressursi kasutus ja põhjendused lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõikes 6 punktis 2 sätestatust.

1.11.1.6. Kirjeldada kooli õppekava üldosas õpilase õppekoormuse kujundamise põhimõtted, sh arvestades võimalust valida kitsa ja laia matemaatika vahel, lähtuvalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõike 6 punktis 2 ning § 11 lõikes 4 sätestatust.

Ettekirjutuse 1.11.1 täitmise tähtaeg: 01.06.2025.

1.11.2 Tagada kooli õppekava põhikooli ja gümnaasiumi ainekavade vastavus Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusele nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ ning Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusele nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ järgmistes punktides:

1.11.2.1. Viia põhikooli ajaloo ainekava kooskõlla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 5 lõike 4 punktis 2 ning lisas 3 punktis 2.2 sätestatuga.

1.11.2.2. Viia põhikooli kehalise kasvatus valdkonnakava kooskõlla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ lisas 2 sätestatuga.

- 1.11.2.3. Tagada, et kooli õppekavas on gümnaasiumi matemaatika ainevaldkonnas esitatud kitsa matemaatika ainekava vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 11 lõikele 4 ning lisa 5 punktis 2.2 sätestatule.
- 1.11.2.4. Tagada kooli õppekavas gümnaasiumi sotsiaalainete valdkonna ühiskonnaõpetuse ainekava vastavus Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ lisa 6 punktile 2.3.
- 1.11.2.5. Viia gümnaasiumi kehalise kasvatus ainekava kooskõlla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõikes 7 ning lisa 2 sätestatuga.

Ettekirjutuse 1.11.2 täitmise tähtaeg: 01.06.2025.

- 1.11.3. Tagada põhikoolis tundide korraldus, millega ei ületata põhikooli õpilaste suurimat lubatud nädala õppekoormust, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lõikest 2, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõike 6 punktist 2 ning käesoleva õiendi punktis 1.7 kirjeldatust. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 1.11.4. Tagada klassides õpilaste arvu kooskõla põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 26 lõikega 1 ning pidaja kinnitatud klassi täitumuse ülemise piinormiga, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 26 lõikes 3 ning käesoleva õiendi punktis 1.8 sätestatust. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 1.11.5. Tagada vähemalt üks kord õppeaastas kõigi õpilastega arenguevestluste läbiviimine, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 5 ning käesoleva õiendi punktis 1.9 toodud selgitustest. Täitmise tähtaeg: 01.07.2025.
- 1.11.6. Tagada kooli päevakavas õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste, nagu pikapäevarühmas, ringides ja stuudiotest korraldatavate tegevuste järjestuse ja ajalise kestuse määramine vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lõikele 6. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 1.11.7. Tagada koolis eripedagoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 1.11.8. Tagada koolis sotsiaalpedagoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ja PGS § 74¹ lõikest 9. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 1.11.9. Võimaldada õpilastele eriklassis õppimine vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 46 lõikele 10 ja koolivälise nõustamismeeskonna soovitudele, arvestades käesoleva õiendi punktis 1.10 toodud selgitusi. Täitmise tähtaeg: tähtaeg alates õiendi teatavakstegemisest, tõendamise tähtaeg 01.09.2025.

Ära kuulamisel taotleti punktis 1.11.8 tehtud ettekirjutuste täitmise tähtajaks 01.01.2026.

Me ei saa pikendada soovitud ettekirjutuse täitmise tähtaega, sest õpilastele peavad olema tagatud ja kättesaadavad nelja tugispetsialisti teenused kogu aeg. Õpilastel võib tekkida vajadus tugispetsialisti teenuse järele igal hetkel. Kool peab sellisel juhul õpilasele teenuse võimaldama mitte hiljem kui nädala pärast või ootamatute juhtumite korral hiljemalt järgmisel päeval. Me ei saa lubada tegutseda koolil veel ka uue õppeaasta esimesel poolaastal olukorras, kus õpilastele ei tagata olulise tugispetsialisti teenust ettenähtud sisus. Koolijuht ja kooli pidaja peavad tegema koostööd ja leidma võimalusi õpilastele sotsiaalpedagoogi teenuse rakendamiseks kohe uue õppeaasta alguses.

2. Kooli õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon

2.1. Järelevalves kontrolliti õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavust PG Sis⁵⁸ sätestatule ning võrreldi EHISesse⁵⁹ kantud andmete vastavust kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele.

Direktori kvalifikatsiooninõuded⁶⁰ on magistrikraad, juhtimiskompetentsid ning C1-keele tasemel eesti keele oskus⁶¹. Õppealajuhataja ja õpetajate kvalifikatsiooninõuded⁶² on magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon ja õpetajakutse, õppealajuhatajal ka juhtimiskompetentsid, valikainete õpetajal⁶³ kõrgharidus ja pedagoogilised kompetentsid. Õppealajuhataja, eesti keele ja eesti keeles õpetavad õpetajad peavad oskama eesti keelt C1-tasemel⁶⁴, kõik ülejäänud pedagoogid vähemalt B2-tasemel⁶⁵. Tugispetsialistidel peab olema⁶⁶ erialane magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon ning vastavalt kas eripedagoogi, psühholoogi, sotsiaalpedagoogi või logopeedi kutse ja eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele⁶⁷.

Õppe- ja kasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, oli koolis kokku 78. Kvalifikatsioon vastas kehtestatud nõuetele 51 töötajal: 47 õpetajal, direktoril ja õppealajuhatajal, psühholoogil ja logopeedil.

Kvalifikatsioon ei vasta nõuetele 26 õpetajal, kellest 9-l puudub õpetajakutse, 2-l õpetajakutse ja nõutaval tasemel eesti keele oskus, 2-l nõutaval tasemel eesti keele oskus, 12 õpetajal puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse, 1-l puuduvad magistrikraad, õpetajakutse ja nõutaval tasemel eesti keele oskus ning sotsiaalpedagoogil, puudub erialane kõrgharidus või sotsiaalpedagoogi kutse.

2.2. Kvalifikatsioon ei vasta nõuetele järgmistel õppe- ja kasvatusala töötajatel.

- 1) Õpetaja (klassiõpetaja I kooliaste 9 tundi, inimeseõpetus I kooliaste 3 tundi, loodusõpetus II kooliaste 9 tundi) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping, mille kestus on 22.08.2016–31.08.2025.
- 2) Õpetaja (muusika I kooliaste 6 tundi, muusika II kooliaste 8 tundi) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 3) Õpetaja (eesti keel teise keelena II kooliaste 25 tundi) – puudub õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 4) Õpetaja (inglise keel II kooliaste 15 tundi, inglise keel III kooliaste 9 tundi) – puudub eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 5) Õpetaja (liikumisõpetus I kooliaste 9 tundi, liikumisõpetus II kooliaste 12 tundi, liikumisõpetus III kooliaste 6 tundi) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 6) Õpetaja (eesti keel teise keelena I kooliaste 10 tundi, II kooliaste 10 tundi) – puudub õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.

⁵⁸ PGS, § 74¹ ja § 99.

⁵⁹ EHIS, 13.01.2025.

⁶⁰ PGS, § 74¹ lg 1.

⁶¹ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 9 p 6.

⁶² PGS, § 74¹ lg-d 2, 4.

⁶³ PGS, § 74¹ lg 5.

⁶⁴ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määruse nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“ § 9 p-d 6, 7.

⁶⁵ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määruse nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“ § 8 p 6.

⁶⁶ PGS, § 74¹ lg-d 7, 9, 10.

⁶⁷ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määruse nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“ § 8 p 7.

- 7) Õpetaja (eesti keel teise keelena II kooliaste 25 tundi) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 8) Õpetaja (eesti keel teise keelena III kooliaste 5 tundi) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse, õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping, mille kestus on üle aasta.
- 9) Õpetaja (inimeseõpetus III kooliaste 4 tundi, muusika II kooliaste 8 tundi, muusika III kooliaste 9 tundi) – puudub õpetajakutse ja eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 10) Õpetaja (tehnoloogia II kooliaste 8 tundi, III kooliaste 11 tundi) – puudub õpetajakutse. Õpetaja kvalifikatsioon on EHISes vastavaks loetud, õpetajaga ei ole sõlmitud tähtajalist töölepingut.
- 11) Õpetaja (kunst I kooliaste 16 tundi, kunst II kooliaste 4 tundi) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 12) Õpetaja (inglise keel I kooliaste 4 tundi, inglise keel II kooliaste 18 tundi) – puudub õpetajakutse. Õpetaja kvalifikatsioon on EHISes vastavaks loetud, õpetajaga ei ole sõlmitud tähtajalist töölepingut.
- 13) Õpetaja (ajalugu gümnaasiumiaste 8 tundi, kunst gümnaasiumiaste 4 tundi, muusika gümnaasiumiaste 3 tundi, ühiskonnaõpetus gümnaasiumiaste 4 tundi) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 14) Õpetaja (eesti keel teise keelena I kooliaste 22 tundi) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 15) Õpetaja (füüsika III kooliaste 16 tundi, füüsika gümnaasiumiaste 6 tundi) – puuduvad õpetajakutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 16) Õpetaja (inglise keel II kooliaste 3 tundi, inglise keel III kooliaste 9 tundi, inglise keel gümnaasiumiaste 12 tundi, usundiõpetus gümnaasiumiaste 1 tund) – puudub õpetajakutse. Õpetaja kvalifikatsioon on EHISes vastavaks loetud, õpetajaga ei ole sõlmitud tähtajalist töölepingut.
- 17) Õpetaja (matemaatika II kooliaste 20 tundi, matemaatika III kooliaste 4 tundi) – puudub eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.
- 18) Õpetaja (liikumisõpetus I kooliaste 8 tundi, liikumisõpetus II kooliaste 12 tundi) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 19) Õpetaja (inglise keel II kooliaste 3 tundi, inglise keel III kooliaste 21 tundi) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse, õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping, mille kestus on üle aasta.
- 20) Õpetaja (loodusõpetus III kooliaste 8 tundi, matemaatika II kooliaste 5 tundi, matemaatika III kooliaste 13 tundi) – puudub õpetajakutse. Õpetaja kvalifikatsioon on EHISes vastavaks loetud, õpetajaga ei ole sõlmitud tähtajalist töölepingut.
- 21) Õpetaja (ajalugu II kooliaste 1 tund, tehnoloogia II kooliaste 8 tundi, tehnoloogia III kooliaste 8 tundi) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse.
- 22) Õpetaja (eesti keel teise keelena II kooliaste 20 tundi, eesti keel teise keelena III kooliaste 10 tundi) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse.
- 23) Õpetaja (kunst I kooliaste 6 tundi, kunst II kooliaste 8 tundi, kunst III kooliaste 4 tundi, käsitöö ja kodundus II kooliaste 8 tundi) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse. Õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 24) Õpetaja (ühiskonnaõpetus III kooliaste 10 tundi) – puudub õpetajakutse. Õpetaja kvalifikatsioon ei ole EHISes vastavaks loetud, õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping.
- 25) Õpetaja (matemaatika II kooliaste 16 tundi) – puudub õpetajakutse. Õpetaja kvalifikatsioon on EHISes vastavaks loetud, õpetajaga ei ole sõlmitud tähtajalist töölepingut.
- 26) Õpetaja (eesti keel gümnaasiumiaste 8 tundi) – puudub õpetajakutse.

27) Sotsiaalpedagoog – puudub erialane kõrgharidus või sotsiaalpedagoogi kutse. Sotsiaalpedagoogi kvalifikatsioon on EHISes vastavaks loetud.

11 õpetajal on võimalus õpetajakutse omandamisega viia kvalifikatsioon vastavusse kehtivate nõuetega. Direktori sõnul ja EHISe andmetel õpib kaheksa õpetajat tasemeõppes, kuus magistriõppes ja kaks bakalaureuseõppes.

Direktor ei ole sõlminud viie õpetajaga, kellel puudub õpetajakutse, tähtajalist töölepingut. Direktor ütles, et ta hindas õpetajaid, kellel puudus enne 01.09.2013. aastat õpetajana töötamise kogemus, kvalifikatsioonile vastavaks, kuna nad olid omandanud pedagoogilise kõrghariduse.

2.3. Pedagoogid peavad oskama⁶⁸ riigikeelt vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele. Vabariigi Valitsuse määrus sätestab, et õppeasutuste juhid, nende asetäitjad ja õppealajuhatajad ning eesti keele ja eesti keeles õpetavad õpetajad peavad eesti keelt oskama C1-tasemel⁶⁹, kõik ülejäänud pedagoogid vähemalt B2-tasemel⁷⁰.

Järelevalves selgus, et koolis on 44 pedagoogi, kellel on nõutav C1 keeleoskuse tase: direktor, õppealajuhataja, psühholoog ja 41 õpetajat. Nõutavat C1 keeletaset ei ole ühel õpetajal, kes on sooritanud B2 tasemeeksami. Õpetajale on tehtud ettekirjutus sooritada C1-tasemeeksam, mille täitmise tähtaeg on tulevikus.

Koolis töötab 29 õppe- ja kasvatusala töötajat, kelle ametikohal on vajalik osata eesti keelt B2-tasemel, nendest logopeedil ja 28 õpetajal on vastav keeletase. Neljal õpetajal puudub vajalikku keeleoskust tõendav dokument, nende keeleoskuse tase on B1. Vastavalt määrusele⁷¹ peavad need õpetajad omandama riigikeele B2-taseme hiljemalt 01.08.2025.

Seadus⁷² sätestab, et enne 1999. aasta 1. juulit välja antud tööalase keeleoskuse kategooriatunnistust arvestatakse keeleoskuse nõude täitmist tõendava dokumendina isiku puhul, kelle keeleoskus on tööandja hinnangul piisav vastaval töö- või ametikohal töötamiseks. Tööandjal on kahtluse korral õigus pöörduda ameti poole hinnangu saamiseks isiku keeleoskuse piisavuse kohta.

Keeleamet on hinnanud kategooriatunnistuste alusel kahe õpetaja keeleoskuse ametikohale vastavaks.

EHISe andmetel on koolis eesti keele oskuse nõuetele vastavate õpetajate osakaal olnud läbivalt madalam nii Eestis kui Tallinnas kokku (joonis 1).

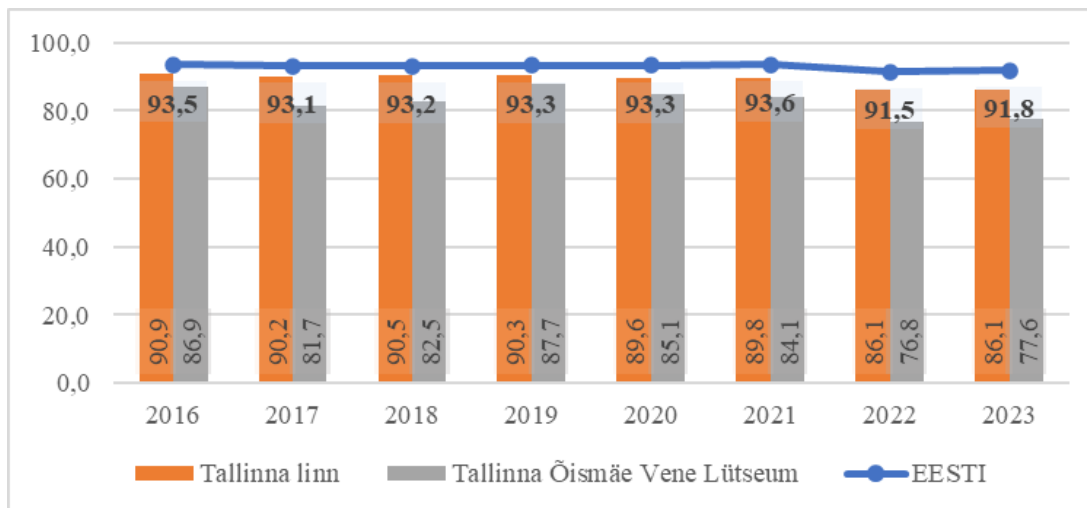
⁶⁸ PGS, § 74¹ lg 4.

⁶⁹ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 9 p-d 6 ja 7.

⁷⁰ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 8 p 6.

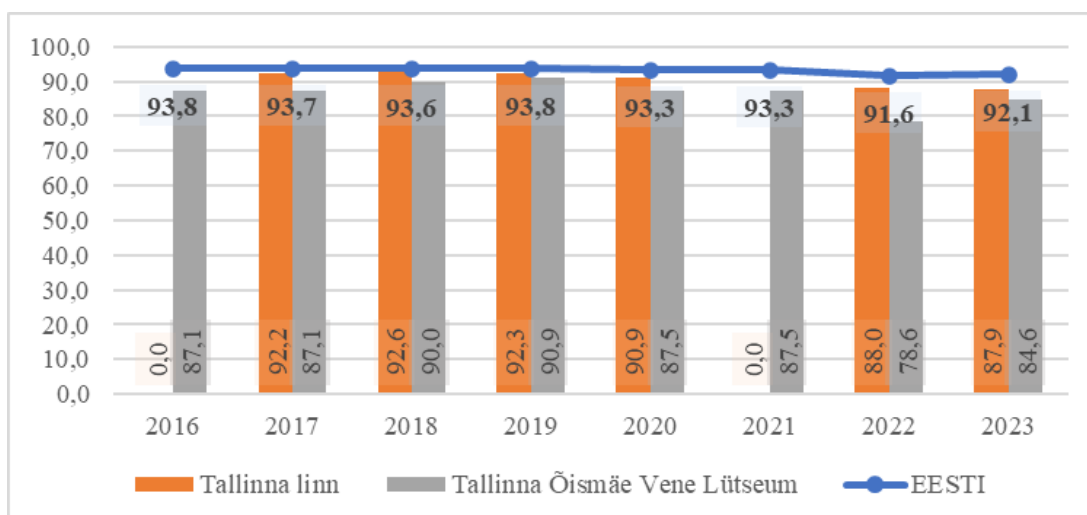
⁷¹ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 10 lg 6.

⁷² KeeleS, § 39 lg 2.

Joonis 1. Õpetajate vastavus riigikeeleoskuse tasemenõuetele põhikoolis, %.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

Riigikeeleoskuse nõuetele vastavate õpetajate osakaal koolis on nii Eesti kui Tallinna keskmisest madalam – 2023/2024. õppeaastal ei vastanud 15% õpetajate eesti keele oskus nõuetele (joonis 2).

Joonis 2. Õpetajate vastavus riigikeeleoskuse tasemenõuetele gümnaasiumis, %.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

PGSi⁷³ kohaselt hindab pedagoogiliste kompetentside olemasolu tööandja. Koolis pedagoogiliste kompetentside hindamiseks eraldi juhust koostatud ei ole.

Õppealajuhataja sõnul on pedagoogiliste kompetentside hindamise aluseks õpetaja kutsestandard. Kõikidele uutele õpetajatele määratakse mentor, kes toetab ja abistab alustavat õpetajat.

2.4. PGS⁷⁴ sätestab, et koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv peab nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt olema piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

Koolis viiakse nädalas EHISE⁷⁵ andmetel läbi 1539 õppetundi, millest 1066 (69,3%) tundi

⁷³ PGS, § 74¹ lg 12.

⁷⁴ PGS, § 74 lg 9.

⁷⁵ EHIS, 13.01.2025.

viivad läbi õpetajad, kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele ja 473 (30,7%) tundi viivad läbi õpetajad, kellel puudub nõutav kvalifikatsioon.

I kooliastmes toimub nädalas 331 tundi, millest 238 (71,9%) tundi viivad läbi õpetajad, kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele ja 93 (28,1%) tundi viivad läbi õpetajad, kellel puudub nõutav kvalifikatsioon.

II kooliastmes toimub nädalas 503 tundi, millest 310 (60,2%) tundi viivad läbi õpetajad, kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele ja 200 (39,8%) tundi viivad läbi õpetajad, kellel puudub nõutav kvalifikatsioon.

III kooliastmes toimub nädalas 530 tundi, millest 398 (75,1%) tundi viivad läbi õpetajad, kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele ja 132 (24,9%) tundi viivad läbi õpetajad, kellel puudub nõutav kvalifikatsioon.

Gümnaasiumiastmes toimub nädalas 175 tundi, millest 127 (72,6%) tundi viivad läbi õpetajad, kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele ja 48 (27,4%) tundi viivad läbi õpetajad, kellel puudub nõutav kvalifikatsioon.

Gümnaasiumiastmes toimub 175 tundi nädalas, millest eesti keeles 81 (46,3%) tundi ja muus õppekeeles 94 (53,7%) tundi.

Eeltoodust lähtuvalt ei ole koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv nende läbiviidava õppe- ja kasvatusgevuse mahust lähtuvalt piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpiesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

Juhime tähelepanu, et haridusastutuse juht peab tegema kõik endast sõltuva, et täita õpetajate ametikohad kvalifikatsiooninõuetele vastavate isikutega. Õpetajaga, kelle kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, saab PGSi⁷⁶ alusel sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks tingimusel, et õpetaja vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat. Sellisel juhul tuleb aasta jooksul korraldada uus avalik konkurss kvalifikatsiooninõuetele vastava õpetaja leidmiseks. Viie kvalifikatsiooni mitteomava õpetajaga ei ole sõlmitud tähtajalist töölepingut ning kolmega on sõlmitud tähtajaline tööleping, mille kestus ületab ühte aastat.

2.5. PGSi⁷⁷ kohaselt kehtestab kooli õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtadele korraldatava konkursi läbiviimise korra kooli hoolekogu. Hoolekogu on konkursi läbiviimise korra kehtestanud⁷⁸.

Konkursi korra kohaselt kuulutab konkursi välja koolijuht ning jagab kuulutust erinevatele allikatele, nt CV-online, kooli koduleht, ajaleht. Direktor moodustab konkursikomisjoni, mis on vähemalt kolmeliikmeline. Konkurss toimub kahes voorus – dokumendivoor ja vestlusvoor. Peale teist vooru tehakse otsus kandidaadile tööd pakkudes või konkurss luhtunuks kuulutades. Konkursi korrast ei selgu konkursite protokollimist.

Juhtkonna selgituste kohaselt lähtutakse kehtestatud korrast, aga protokolle ei koostata. Peale konkursse tehakse kokkuvõtte, milles tuuakse välja kandidaatide arv kokku, kui palju kutsuti vestlusele, mitu osutus valituks ning mitu asus tööle. Kokkuvõttes ei ole nimesid ega ka põhjendusi tehtud valikute osas.

2.6. Õppe- ja kasvatusala töötajate osalemine täienduskoolitustel

Viimasel viiel aastal on koolis töötavatest õpetajatest 14 käinud eesti keele või eesti keeles õpetamise meetoodika kursustel ja nad on läbinud kokku 3017 tundi koolitusi. Lisaks on 16 õpetajat osalenud LAK-õppe koolitustel kokku 1732 tundi.

Järelevalves selgus, et õpetajad osalevad aktiivselt koolitustel ning jagavad koolitustelt saadud

⁷⁶ PGS, § 74 lg 7.

⁷⁷ PGS, § 73 lg 1¹ p 8.

⁷⁸ Hoolekogu 26.08.2024 koosoleku protokoll nr 4/2024.

teadmisi teistega. Igal kolmapäeval on koolis esimene tund koostöötund, mis on kohustuslik kõikidele õpetajatele. Ainult esimeste klasside õpetajad ei osale koostöötunnis, nende koostöötund toimub reedel.

Õpetajad selgitasid, et koostöötund on vajalik aruteludeks, siis teevad õpetajad ka ülevaateid koolitustest ning annavad teistele õpetajatele edasi saadud teadmisi.

Juhtkonna sõnul tehakse kogu meeskonnale väärtuskoolitusi – õpetajate päeval, jõulude ja Eesti Vabariigi iseseisvuspäeval. Toimuvad väljasõidud või ühised koostegutsemised. Õpetajad soovivad väärtuskoolitustest osa võtta ning nad väga ootavad neid koolitusi. Eelkõige on väärtuseks eestimeelsus, mida pidevalt arendatakse, külastades erinevaid kohti ja asutusi, nt on käidud Rakveres, Kihnu saarel.

2.7. Ettepanekud direktorile

2.7.1. Täiendada õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute vaba ametikohtade konkursi korda ning sõnastada protokollide vormistamise põhimõtted.

2.7.2. Protokollida vaba ametikoha konkursid ning kajastada koosolekute protokollides toimunud arutelud, et oleks ka tagasiulatuvalt võimalik saada ülevaade, millised on olnud osalejate ettepanekud ja arvamused.

2.8. Ettekirjutused pidajale

2.8.1. Tagada piisav arv kvalifikatsiooninõuetele vastavaid õpetajaid, et kindlustada kooli õppekavas määratletud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikest 9. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.

2.8.2. Tagamaks koolis töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74¹ lõikes 4 esitatud nõuetele ja lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 7 lõikest 1 ning § 74 lõikest 6, tagada avalike konkursside korraldamine nendele õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtadele, kellel on olemas nõutav tasemeharidus, kuid puudub õpetajakutse, juhul, kui töötajale ei ole omistatud õpetajakutset hiljemalt 31.12.2025. Täitmise tähtaeg: 01.01.2026.

2.8.3. Tagamaks koolis töötavate õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74¹ lõikes 4 esitatud nõuetele ja lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikes 6 esitatud nõuetele, tagada avalike konkursside korraldamine nende õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohtadele, kellel puudub magistrikraad. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.

3. Eesti keele ja eestikeelse aineõppe korraldus

3.1. Kool on eesti ja vene õppekeelega munitsipaalüldhariduskool, mis korraldab õpet põhikooli I–III kooliastmes ja gümnaasiumiastmes. Järelevalve ajal⁷⁹ õppis koolis 1046 õpilast. Kooli 1. ja 4. klassid on eestikeelsele õppele üle läinud. Teistes klassides õpetatakse eesti keeles järgnevaid aineid: I kooliastmes on eestikeelsed 2. ja 3. klassides inimeseõpetus, kehaline kasvatus ja kunst. II kooliastmes on eestikeelsed 5. klassides inimeseõpetus, kehaline kasvatus, kunst. 6. klassides inimeseõpetus, kehaline kasvatus, kunst ja ühiskonnaõpetus. III kooliastmes on eestikeelsed 7. klassides inimeseõpetus ja kunst. 8. klassides ajalugu ja kehaline kasvatus. 9. klassides ühiskonnaõpetus.

Eesti keeles õpetatavaid tunde on põhikoolis igas klassis 3–4, mis on kogu ainetundide mahust väike osa.

⁷⁹ EHIS, 13.01.2025.

Õpilaste esindajate sõnul võiks õpetada koolis ka bioloogiat ja geograafiat eesti keeles. Eesti keele paremaks omandamiseks õpetatakse mitmetes ainetes eestikeelseid termineid.

Juhtkonna sõnul ei ole täna koolis veel piisavalt õpetajaid, kes õpetaksid eesti keeles. Tööõpetust õpetavad kaks õpetajat, üks nendest õpetab puutöö osa ja teine ülejäänud osa tööõpetusest. Üks tööõpetuse õpetaja õpetab eesti keeles, teine õpetaja ei räägi nii hästi eesti keelt (puutöö õpetaja) ning seepärast ei saa seda ainet panna kirja eestikeelse aina, sest osaliselt ei ole tagatud eestikeelne õpe. Samamoodi on muusikatundidega, kus muusikaõpetaja teeb tunde eesti keeles, aga ametlikult ei ole see aine koolis eestikeelselt õpetatav, sest õpetajal ei ole keelenõue täidetud.

3.2. Järelevalves vaadeldi, kuidas on eesti keele ja eestikeelne aineõpe korraldatud. Külastati kümnet õppetundi: nelja eesti keele tundi ning kuut eestikeelset ainetundi. Valiku tegemisel arvestati, et vaadeldakse vähemalt ühte tundi igas vanuseastmes ning üleminekuklasse ja kolmandaid klasse.

Tunnivaatlusel osales õppealajuhataja, kes andis tagasisidevestlusel õpetajatele tagasisidet koolis koostatud tunnivaatluslehe alusel. Suunavad küsimused aitasid õpetajal analüüsida õppetundi erinevatest vaatenurkadest, toetasid nüüdisaegse õpikäsituse rakendamist, rõhutades tunni eesmärgi püstitamise ja tunni paindlikkuse tähtsust. Tagasiside oli professionaalne ja põhjalik, suunas õpetajat mõtlema, mida teha koos, milliseid oskusi võiks kolleegidega jagada. Järelevalves selgus õpetajate igapäevane koostöö ja koostöös õppematerjalide loomine. Õpetajad selgitasid, et ühe aine õpetajad jagavad enda varasemalt tehtud materjale ning koos otsitakse ja ka tehakse erinevaid materjale, mida ainetundides kasutatakse.

Materjalid, mida õpetajad tundides kasutasid olid ise tehtud või kohandatud vastavalt õpilaste vajadustele.

3.3. Õigusaktides⁸⁰ on sätestatud, et õppekeskkond peab toetama õpilase arengut, peab võimaldama õpilasel õppes aktiivselt osaleda. Õppetöö peab toimuma ruumis, kus on võimalik liikumist eeldavateks tegevusteks, näiteks rühmatööks ja õppemängudeks, kus saab inventari ümber paigutada ning on võimalik kasutada digitehnoloogiat, -keskkondi ja -materjale⁸¹.

Kooliruumides on eestikeelsed sildid ja infomaterjal, kooli veebileht on eestikeelne. Klassiruumides on Eesti Vabariigiga seonduvad ajakohased materjalid, eesti keele õppe toetamiseks keelematerjalid, grammatikatabelid, tunnireeglid. Pinkide paigutamist, kus õpilastel on omavaheline silmside, mis omakorda toetab kommunikatiivset keeleõpet, oli suhteliselt palju. Mitmes tunnis olid pingid paigutatud gruppidesse. Klassid on varustatud arvuti, projektori ja ekraani või digitahvliga, mida aktiivselt kasutati. Üks keeleklass oli väike ja umbne, kuid õpetaja kasutas paarisöö jaoks koridoris olevat avatud klassiruumi.

Õpetajate keelekasutus tunnis oli õpilastele eakohane, kõnetempo oli enamasti hea, kõne selge, arusaadav. Vahekeelt õpetajad ei kasutanud.

Määruses⁸² on sätestatud, et õpilane peab olema õppes aktiivne osaleja, kes võtab võimetekohaselt osa oma õppe eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib ennast ja oma kaaslast hindama. Omandatud teadmisi peab õpilane rakendama muu seas ka arutledes ja argumenteerides. Tundides tuleb rakendada mitmekesiseid ja kombineeritud õppemeetodeid ning aktiivsust, loovust, koostööd ja tagasisidet soodustavaid õppetegevusi⁸³.

Koolis jälgitakse ja hinnatakse, kas õppes lähtutakse nüüdisaegsest õpikäsitusest ja kasutatakse

⁸⁰ PGS, § 19 lg 1, 2; PRÕK, § 5 lg 1.

⁸¹ PRÕK, lisa 1 p 1.7.

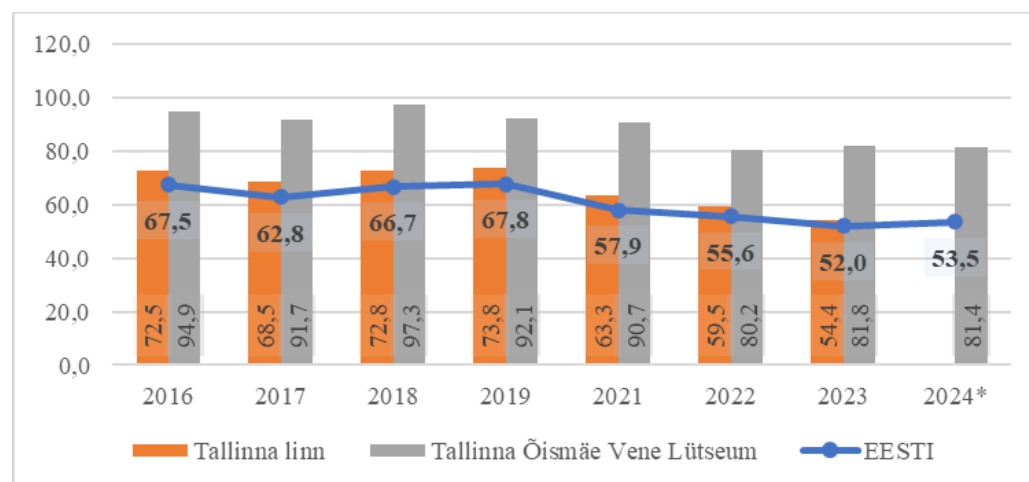
⁸² PRÕK, § 5 lg 1.

⁸³ PRÕK, lisa 1 p 1.5.

kaasaegset metoodikat. Tehakse tihedat koostööd õpetajatega omavahel ning naaber- ja sõpruskoolidega, suunatakse ja toetatakse, õpetajatel ja õpilastel võimaldatakse osaleda keelerände projektis. Juhtkond pöörab tähelepanu, et õpetajad räägiks õpilastele tunni eesmärgid läbi ja reflekteeriks tunni lõpus. Õpetajad kasutavad õppe sisu visualiseerimiseks tänapäevaseid tehnilisi vahendeid ning enda koostatud materjale, mis on kohandatud õpilastele jõukohaseks. Tundides kasutati nii frontaalset kui paaris- ja rühmatööd. Väga tihti võis märgata suunamist, kus õpilane loob seoseid eluga, teiste ainetega ja oma kogemustega. Teemakäsitus oli õpilastele ea- ja jõukohane. Mitmes tunnis oli näha erinevate ainete lõimimist.

4. Eesti keele õppe tulemuslikkus

4.1. Kooli tulemusnäitajate põhjal on põhikooliosas eesti keeles B1 keeletaseme saavutanute osakaal olnud läbivalt Eesti ning ka Tallinna samast osakaalust oluliselt kõrgem (joonis 3).

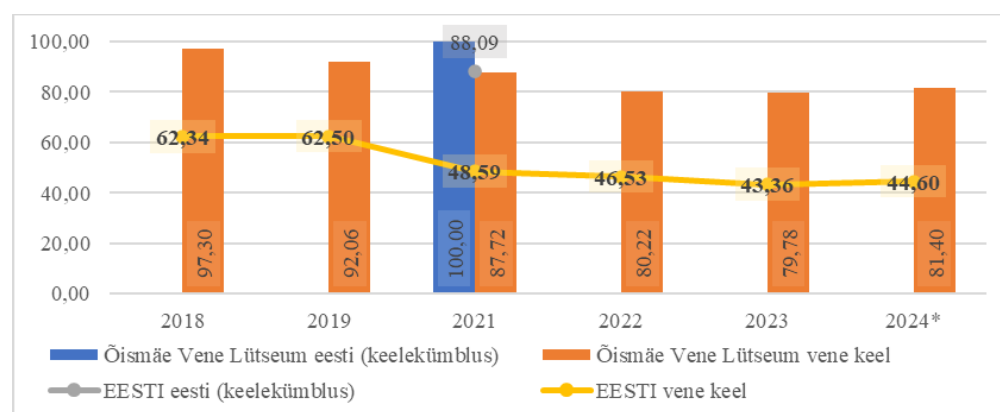

Joonis 3. Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksamil vähemalt B1-taseme saavutanute osakaal kokku, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

4.2. Koolis on põhihariduse lõpetajaid olnud vaid vene keeles (välja arvatud 2021. aastal, kui lõpetajaid oli ka eesti keelekümbles), seepärast saab võrrelda lõpetajate tulemusi eelkõige Eesti kõigi vene õppekeeles põhikooli lõpetajatega.

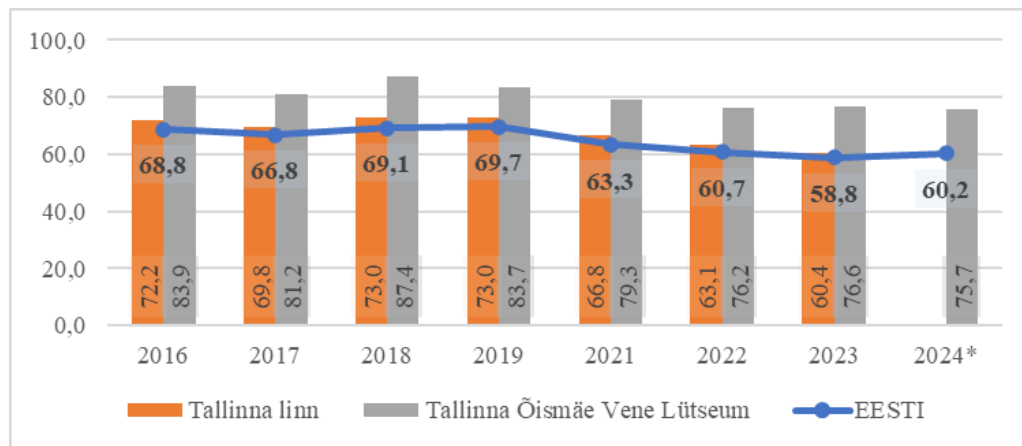
Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksamil B1 keeletaseme saavutanute osakaal on olnud läbivalt oluliselt kõrgem kui vene õppekeeles Eestis keskmiselt – kui Eestis keskmiselt saavutab vene õppekeeles põhikoolis õppinutest põhikooli lõpuks B1 keeletaseme alla 50% põhikooli lõpetajatest, siis koolis on see osakaal olnud üle 80% lõpetajatest (joonis 4).

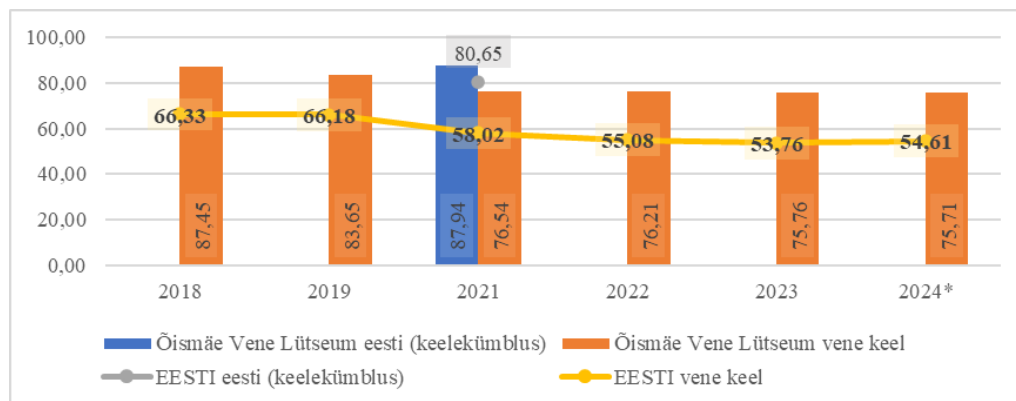
Joonis 4. Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksamil vähemalt B1-taseme saavutanute osakaal kokku, % - õppekeele lõikes.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksami keskmise tulemuse suundumused on sarnased B1 keeletaseme saavutanute osakaalu suundumustele (joonised 5 ja 5.1).

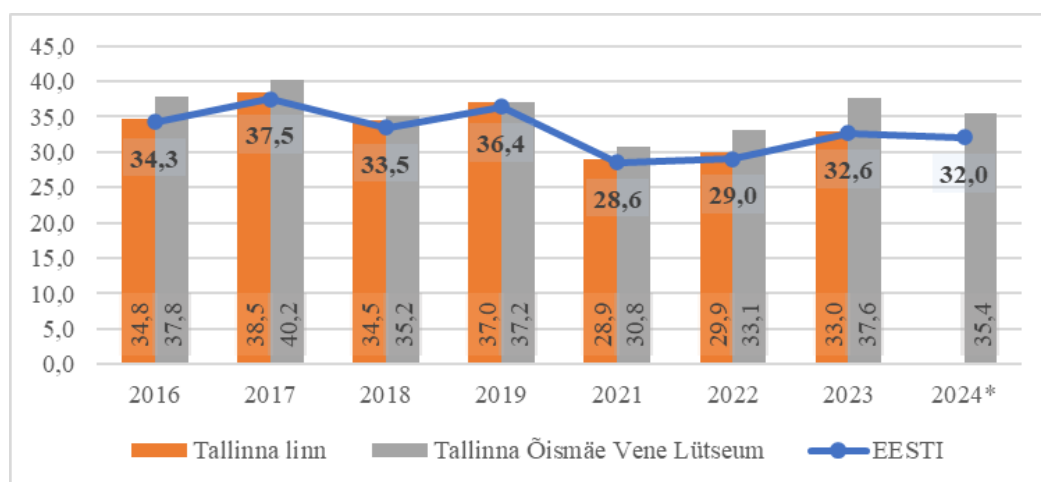

Joonis 5. Lõpueksamite tulemused: eesti keel teise keelena kokku.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

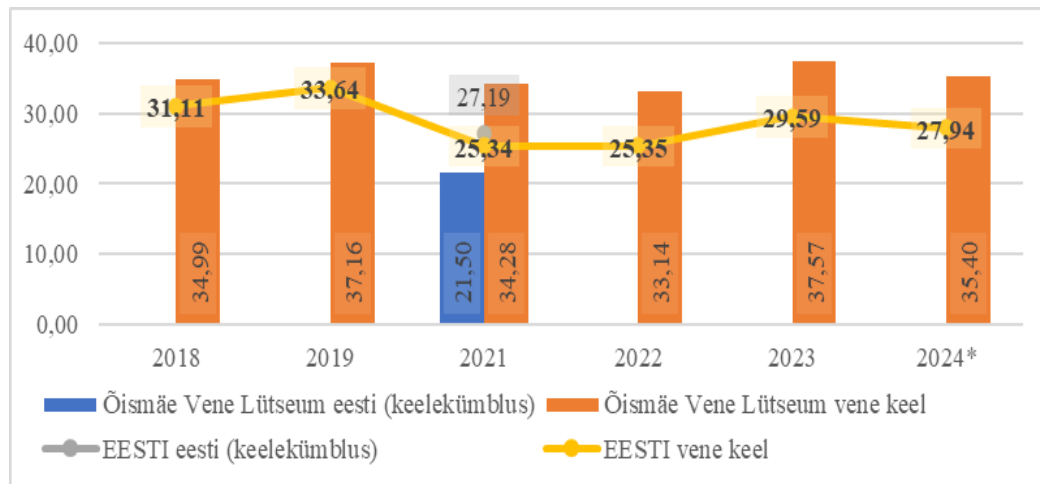
Joonis 5.1. Lõpueksamite tulemused: eesti keel teise keelena õppekeelte lõikes.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

4.3. Põhikooli matemaatika lõpueksami keskmine tulemus on koolis olnud samuti Eesti keskmisest kõrgem (joonis 6).

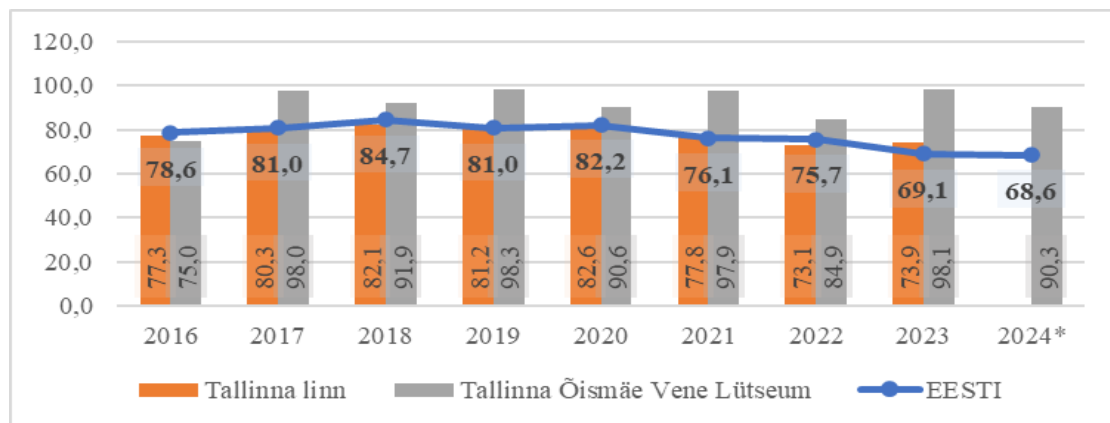
Joonis 6. Lõpueksamite tulemused: matemaatika kokku.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

Vene õppekeeles põhikooli lõpetanute Eesti keskmise tulemusega võrreldes saab öelda, et kooli põhikooli lõpetanute matemaatikaeksami tulemused on olnud ka siin kõrgemad kui Eestis vene õppekeeles keskmiselt (joonis 6.1).

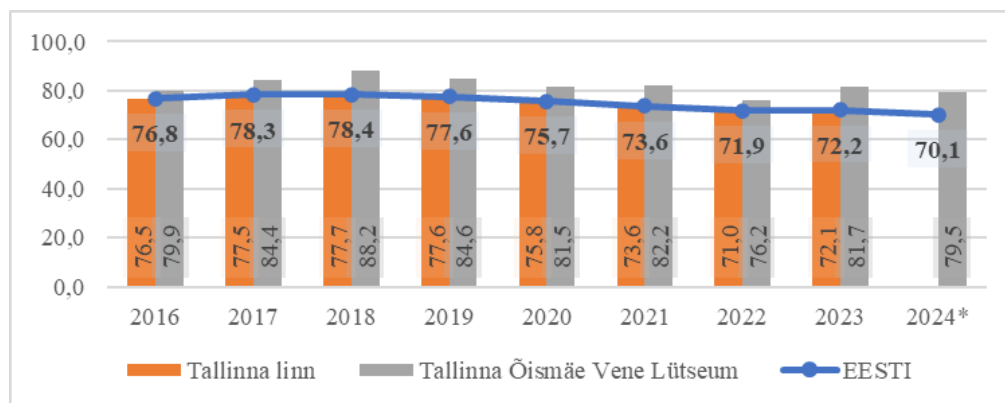

Joonis 6.1. Lõpueksamite tulemused: matemaatika õppekeelte lõikes.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

4.4. Gümnaasiumi tulemuste osas on eesti keel teise keelena riigieksamil B2 keeletaseme saavutanud olnud läbi aastate suurema osakaaluga gümnaasiumi lõpetajatest nii Eestis kui Tallinnas (joonis 7) ning sama trend on ka keskmises eksamitulemuses (joonis 7.1). 2024. aastal saavutas B2 keeletaseme 90% lõpetajatest.

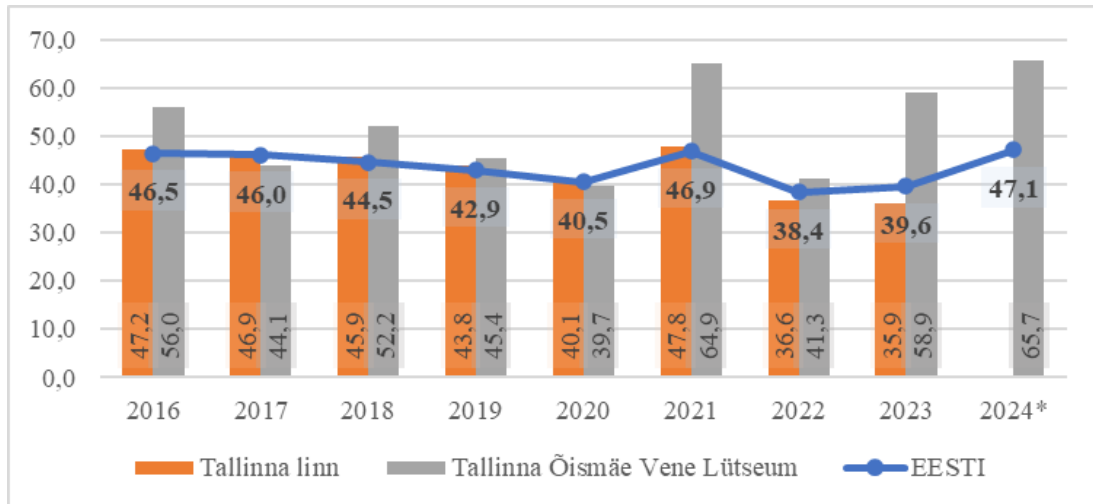

Joonis 7. Eesti keel teise keelena eksamil vähemalt B2-taseme saavutanute osakaal gümnaasiumi statsionaarses õppes*, %.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

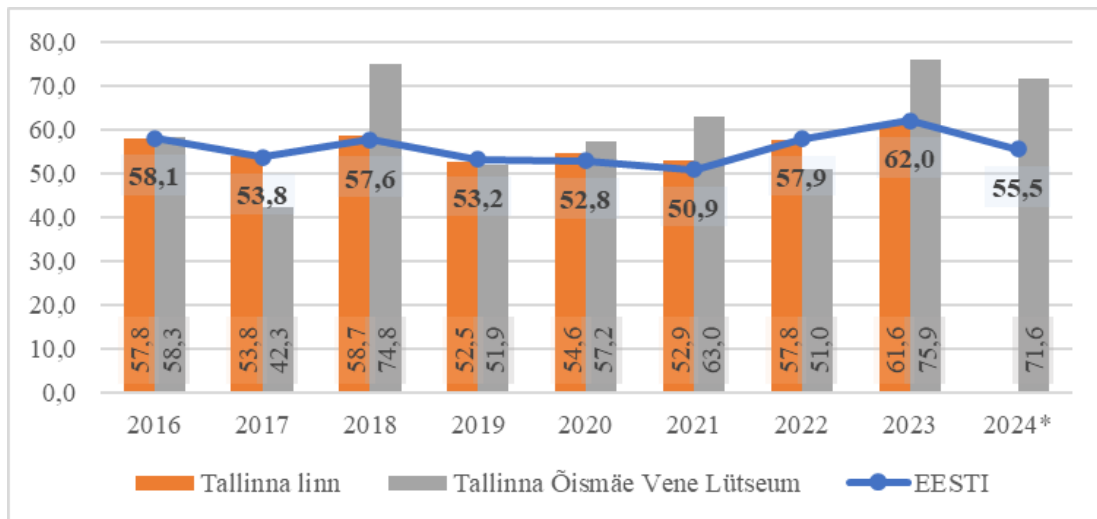

Joonis 7.1. Gümnaasiumihariduse omandanud noorte eesti keel teise keelena riigieksami keskmine tulemus.
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

4.5. Kitsa ja laia matemaatika tulemused varieeruvad aastati, kuid on viimastel aastatel valdavalt kõrgemad kui Eestis ning Tallinnas keskmiselt (joonised 8 ja 9).

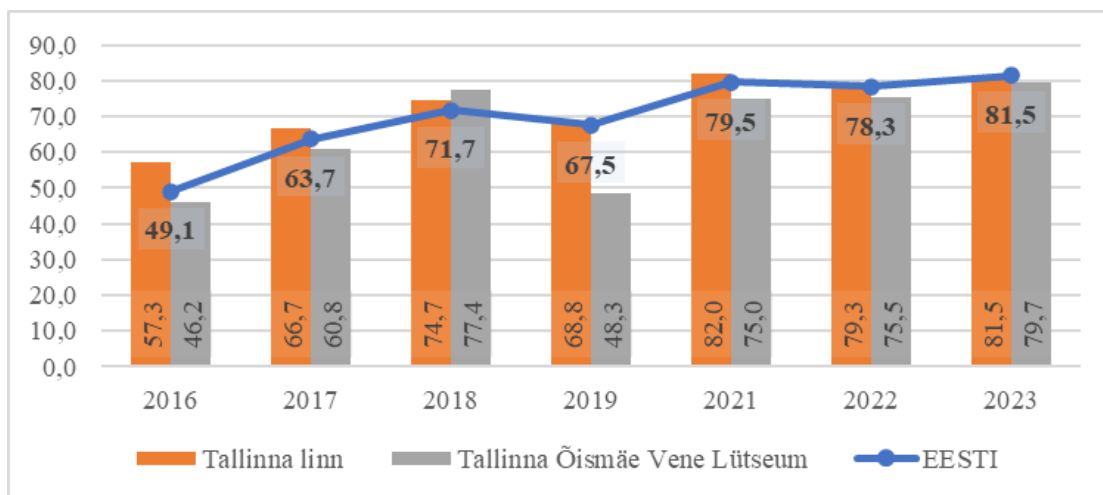

Joonis 8. Gümnaasiumihariduse omandanud noorte kitsa matemaatika riigieksami tulemus. Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

Joonis 9. Gümnaasiumihariduse omandanud noorte laia matemaatika riigieksami tulemus. Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

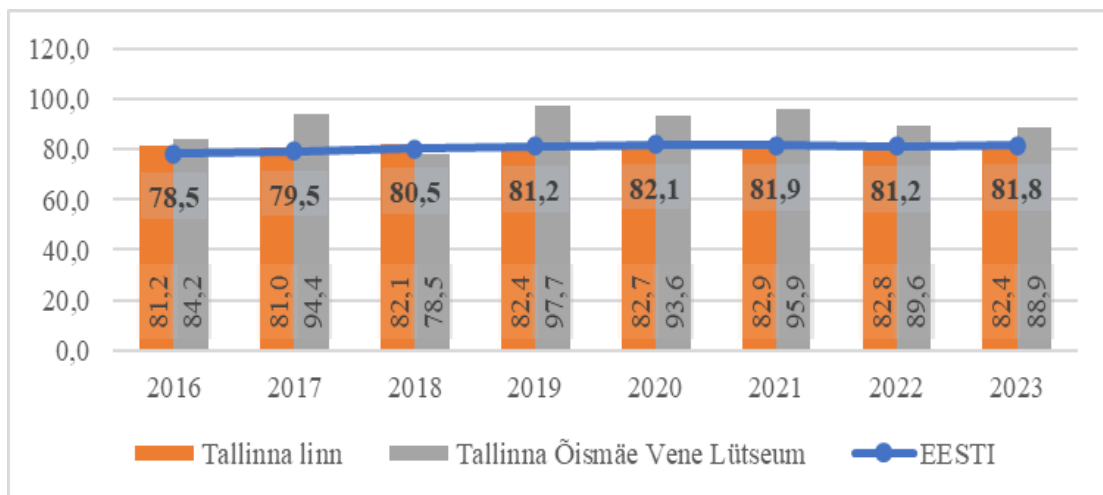
4.6. Vähemalt ühes võõrkeeles B2 keeletaseme saavutanute osakaal on koolis olnud nii Eesti kui Tallinna keskmisest mõnel aastal pisut madalam, mõnel aastal kõrgem (joonis 10). 2023. aastal saavutas peaaegu 80% kooli lõpetajatest ühes võõrkeeles B2 keeletaseme.

Joonis 10. Vähemalt ühes võõrkeeles B2 keeletaseme saavutanud gümnaasiumi statsionaarse õppe lõpetajate osakaal, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

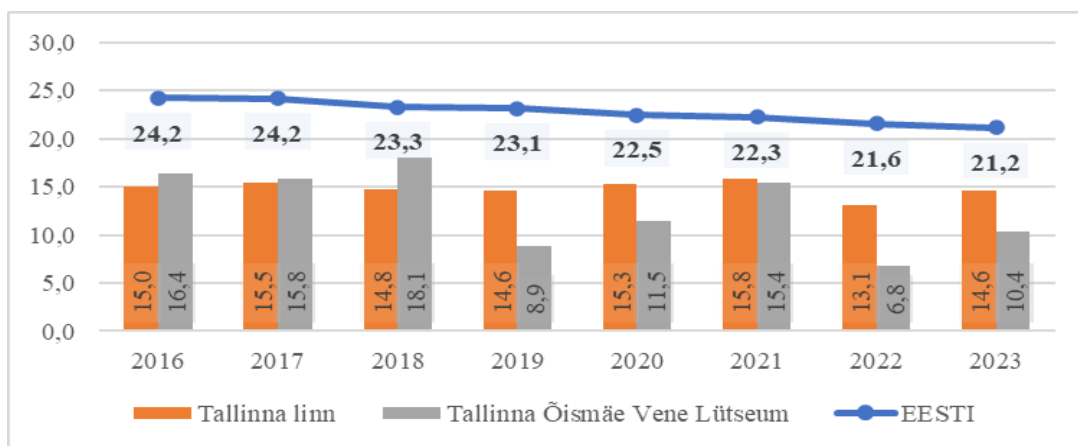
4.7. Keskariduse omandanute osakaal neli aastat pärast kooli lõpetamist on olnud viimastel aastatel läbivalt kõrgem kui Eestis keskmiselt (joonis 11).

Joonis 11. Keskariduse omandanute osakaal neli aastat pärast põhikooli lõpetamist, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

Kutsehariduse omandanute osakaal viis aastat pärast kooli lõpetamist on koolis olnud Eesti vastavast näitaja väärtusest oluliselt madalam (joonis 12).

Joonis 12. Kutsealase hariduse omandanute osakaal viis aastat pärast põhikooli lõpetamist, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

Koolis järgitakse riiklikke näitajaid, sh tasemetööde, eksamite ja rahulolu-uuringute tulemusi. Kevadel toimuvad õppenõukogu koosolekud, jagatakse infot ning tutvustatakse dünaamikat, mis on paremaks läinud, millised on kooli väljakutsed ja arutatakse, mida ette võtta, et muudatusi esile kutsuda, selgitas õppealajuhataja.

Juhtkond selgitas, et koolis ei valmistata õpilasi ette ainult eksamiteks, vaid eluks endaks. Suuliseks eksamiks valmistumiseks moodustatakse õpilastest paarid juba õppeaasta alguses. Iga õppeaasta sügisel korraldatakse õpilastele koosolek, kus tutvustatakse kõiki viimase õppeaasta tegevusi ja tähtaegu, nt millal tuleb teha eksami valik, millal on konsultatsioonid ja millal eksamid. Nii ei tule valik õpilastele üllatusena, neile on sügisest saadik infot jagatud, ütles õppealajuhataja.

4.8. PGSi⁸⁴ kohaselt tuleb koolis teha sisehindamist, mis on pidev protsess ja mille eesmärk on tagada õpilaste arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Selleks tuleb selgitada välja kooli tugevused ja parendusvaldkonnad, millest lähtuvalt koostatakse kooli arengukava. Sisehindamisel tuleb analüüsida õppe- ja kasvatustegevust ja juhtimist ning hinnata nende tulemuslikkust. Järelevalves vaadeldi eelkõige, kuidas on hinnatud eesti keele õppe tulemuslikkust ning milliseid arendustegevusi eesti keele ja eestikeelsele õppele üleminekuks on kavandatud.

Kooli sisehindamise korra kehtestab direktor, esitades selle enne arvamuse andmiseks hoolekogule⁸⁵.

Koolis on olemas sisehindamise läbiviimise kord, direktor on selle dokumendi käskkirjaga⁸⁶ kehtestanud. Sisehindamise korra kohaselt analüüsitakse kooli õppe- ja kasvatustegevust ja juhtimist ning hinnatakse nende tulemuslikkust. Korrast lähtuvalt peab kooli direktor algatama sisehindamise, kui tekib vajadus kooli arengukava uuendamiseks.

Järelevalves esitatud sisehindamise kokkuvõte⁸⁷ on koostatud kooli sisehindamise korra alusel. Dokumendis on välja toodud kooli üldandmed, esitatud valdkondade kaupa eesmärgid, nende saavutamiseks tehtud tegevused ning mõõdikud ja näitajad, kuivõrd on eesmärgid täidetud. Välja on toodud iga valdkonna parendusvaldkonnad, mis on selgunud sisehindamisel saadud andmete analüüsimisel.

Järelevalves esitati 2021/2022., 2022/2023. ja 2023/2024. õppeaasta tulemuste kohta tehtud ülevaated, mis on koostatud õppetoolides ja täpsemalt on arutatud õppenõukogu⁸⁸ koosolekutel. Iga-aastastel õppeaasta viimastel koosolekutel on arutatud eelmise õppeaasta tulemusi, tehtud kokkuvõtte ning sõnastatud ettepanekud järgmiseks õppeaastaks. 2023/2024. õppeaasta lõpus sõnastati eesti keele õppega seoses eesmärgid – arvestada kõikides õppeainetes keele ülemineku aastaga ning pöörata veel rohkem tähelepanu keeleõppele, kavandada rohkem lõimingu ja sõnastada ühised nõudmised õppeainetes. Üldtööplaanis on sõnastatud õppeaasta 2024/2025 põhiprioriteet – eestikeelsele õppele ülemineku teostamine.

Koolis on koostatud dokument „Tallinna Õismäe Vene Lütseumi põhikooli eestikeelsele haridusele ülemineku tegevuskava“. Antud dokument koondab info õpilaste jaotuse kohta klassidesse ning õpetajate keeleoskuse kohta. Lisaks on veel analüüsitud õpetajate vajadust aastate lõikes. Lahti on kirjutatud tegevused, mis on planeeritud ja vajalikud ellu viia, et üleminek eestikeelsele õppele oleks sujuv ning arusaadav kõikidele osapooltele. Tegevuste

⁸⁴ PGS, § 78 lg 1.

⁸⁵ PGS, § 78 lg 3.

⁸⁶ Direktori 17.09.2019 käskkiri nr 1-1/19.

⁸⁷ Tallinna Õismäe Vene Lütseum sisehindamine 2018–2021.

⁸⁸ Õppenõukogu 29.08.2022 koosoleku protokoll nr 1-5/4; 25.08.2023 koosoleku protokoll nr 1-3.2/4; 28.08.2024 koosoleku protokoll nr 1-3.2/4.

rakendumise võimalused erinevates valdkondades on läbimõeldud ning kirja pandud tegevuskavas.

4.9. PGSi⁸⁹ kohaselt tuleb kooli järjepideva arengu tagamiseks koostada arengukava, milles määratakse kooli arengu eesmärgid ja põhisuunad. Kooli pidaja, Tallinna Haridusamet, on kooli arengukava aastateks 2022–2026 kinnitanud⁹⁰.

Arengukavas on toodud välja kooli üldandmed, visioon, missioon, väärtused, kirjeldatud kooli olukorda arengukava koostamise ajal. Dokumendis on nimetatud, et kool töötab ühes vahetuses. Kooli üldiste tugevustena on välja toodud väga hea klasside täituvus, stabiilsed eksamitulemused, kvalifikatsiooninõuetele vastavad õpetajad, kaasaegne õpikeskkond ja mitmekesine huvitegevus. Kitsaskohtadena on nimetatud õpilaste ettevõtlikkus ja enastjuhtiv areng ning noorte õpetajate juurdekasv.

Arengukava koostamisel on lähtutud Tallinna Haridusstrateegia 2020–2030 tegevusprogrammist, milles on peamine tähelepanu rohepöördel, loovusel, kogukonna kaasamisel ja toetamisel. Arengukava perioodiks on sõnastatud neli eesmärki, mis on viie valdkonna ülesed. Lisaks on koostatud arengukava tegevuskava aastateks 2022–2024. Valdkonnas õppe- ja kasvatusprotsessi juhtimine on tegevuskavas pööratud tähelepanu väärtuskasvatusele, õpilaste õpioskuste kujundamisele ning autonoomse ja enastjuhtiva õppija toetava süsteemi loomisele. Arengukava tegevuskava järgneva kahe 2025. ja 2026. aasta kohta koolis koostatud ei ole.

Juhtkonna sõnul ei koostata järgneva kahe arengukava aasta jaoks eraldi tegevuskava, sest on koostatud eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskava, mis on aluseks järgnevateks aastateks. Eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskava tegevused kajastuvad üldtööplaanis ning iga õppeaasta lõpus analüüsitakse tegevusi ning planeeritakse uusi toetavaid tegevusi.

4.10. Õppeaasta üldtööplaan on dokument⁹¹, milles tuleb määratleda kooli ühe õppeaasta tegevuskava, lähtudes kooli arengukavast ja õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise aasta töö kokkuvõttest. Üldtööplaan tuleb vormistada alapunktidenä vastavalt tegevusvaldkondadele. Igas alapunktis tuleb määratleda ülesanded, tegevused, vastutajad ja tähtsajad⁹². Üldtööplaan peab õppenõukogu kinnitama⁹³ iga õppeaasta alguseks.

Kooli 2024/2025. õppeaasta üldtööplaan on õppenõukogu koosolekul kinnitatud⁹⁴. Üldtööplaan koosneb üldosast ja üheksast lisast. Lisad on koostatud õppetoolide (võõrkeelte, loodus- ja täppisteaduste, algklasside, kultuuri) ja erinevate alagruppide (roheline kooli projekt, IKT aastaplaan, tugiteenuste aasta tööplaan, personali koolituste kava ning huvitegevuse ja väljaspool kooli õppimise kava) kavadena, milles on välja toodud eesmärgid, tegevused, vastutajad ja prognoositud tulemused. Personali koolituste kava on isikupõhiselt ning põhjalikult koostatud pooleks õppeaastaks.

Üldtööplaan koostatakse lähtuvalt arengukavast, õppekavast, eelmise õppeaasta töö kokkuvõttest ja õppeaasta üldeesmärkidest.

⁸⁹ PGS, § 67 lg 1.

⁹⁰ Tallinna Haridusameti juhataja 10.05.2022 käskkiri nr T-7-1/22/151 „Munitsipaaloolide arengukavade kinnitamine“.

⁹¹ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 4.

⁹² Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 5 lg 1.

⁹³ Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 2.

⁹⁴ Õppenõukogu 28.08.2024 koosoleku protokoll nr 1-3.2/4.

Juhtkond selgitas, et 2024/2025. õppeaasta üldtööplaani eesmärgid tulenevad eelmise õppeaasta tegevustest, mis on vajanud täiendavalt tähelepanu, sh eestikeelsele õppele üleminekuga seotud tegevused.

Kooli üldtööplaani lähtub arengukava strateegilistest eesmärkidest ja eestikeelsele õppele üleminekuplaanist. Üldtööplaanis on iga arengukava strateegilise eesmärgi kohta esitatud õppeaasta eesmärk ning eesmärgi saavutamiseks tegevused ja mõõdikud, mille alusel mõõdetakse eesmärgi täitmist.

Kooli üldtööplaani on koostatud kooskõlas nõuetega.

Õppealajuhataja selgituste kohaselt on õppeaasta üldtööplaani elus dokument, milles on koondatud kõik andmed. Igapäevast üldtööplaani täidetakse Exceli failis ning see koosneb mitmest eraldi lehest, antud dokumenti saavad kõik õpetajad oma tegevusi jooksvalt kirja panna. Kõik õppetoolid panevad samuti omad tegevused kirja. Igal osal üldtööplaanist on oma kindel vajadus, nt leht ekskursioonid, mis sisaldab õppimist väljaspool kooliruumi, seal on kirjas ka asendused. Selle lehe abil saab ette planeerida nt kontrolltöid, õpetaja saab vaadata, kas klass on koolis või ära. Koolituste lehte täidavad õpetajad peale koolitust, kuhu märgitakse vajaduspõhised koolitused, milles õpetajad osalesid. Kevadel analüüsitakse üldtööplaani täitmist ning tehakse õppeaasta kokkuvõtte. Juhtkonna sõnul on nad selliselt üldtööplaani kasutanud juba kuus aastat ning antud tööplaani nende koolis sobib ja on kõigile arusaadav.

Üldtööplaani selle õppeaasta põhiprioriteet on eestikeelsele õppele ülemineku teostamine. Valdkonnas eestvedamine ja juhtimine on planeeritud enamasti tegevusi, mis toetavad õppeaasta põhiprioriteedi saavutamist, nt eesti keele/eestikeelsete ainete kvaliteedi seire, 1.–4. klasside üleminekuprotsessi tagasisidestamine õpetajate poolt, eestikeelsete koolide tutvustamine õpilastele. Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnas on eesmärk – eestikeelne õpe on rakendunud ja omaks võetud, kuid tegevusi antud eesmärgi täitmiseks ei ole planeeritud.

Juhtkond selgitas, et antud eesmärgi nimel toimub töö pidevalt, sest eestikeelne õpe toimus ka varem, praegu on vajalik seda laiendada ning toetada uute tegevustega. Uute tegevustena tõi õppealajuhataja välja tundide külastuse, tagasisidestamise, kohtumiste korraldamise ja arutelud. Sellel õppeaastal on eraldi rahuloluküsitlused 1. ja 4. klasside õpetajatele ja vanematele, sügisel toimus üks küsitlus ning sel õppeaastal on planeeritud veel veebruaris ja ka kevadel täiendavalt küsitleda, et mõista, kuhu liigutakse. Küsitluses küsiti erinevaid aspekte, nt kas kõik õpilased saavad tunni sisust aru, kas diferentseeritakse, kuidas hinnatakse vanemate toetust, millised on edusammud, milles vajab õpetaja juhtkonna tuge. Mõõdikud on kool ise paika pannud, hinnatakse iseenda arengut, tahetakse näha kasvu ja dünaamikat. Sügisel ei olnud mõned näitajad kõrged, aga koolis usutakse, et tulemused saavad olema tõusutrendis.

Täiendavalt selgitas juhtkond, et üldtööplaanis välja toodud eesmärgi toetamiseks tehakse tunnivaatlusi ning uutele õpetajatele on määratud mentorid, kes peavad ka tegema tunnivaatlusi. Üksteise tunde käivad vaatlemas ka eesti keele ja eestikeelse aineõpetuse õpetajad. Vaatluste tulemused kantakse üldtööplaani lisas olevasse tabelisse, kirja pannakse positiivne tagasiside ja see, mida tunnist kaasa võetakse.

Lastevanemate esindajad ja õpetajad tõi välja, et eestikeelsele õppele ülemineku protsessis on kõige keerulisem õppematerjalidega, sest puuduvad spetsiaalsed õpikud. Õpetajad peavad palju materjale ise tegema või siis olemasolevaid õpikuid lihtsustama, mis on ajamahukas töö.

Käesoleva õiendi eelnõu edastati kooli pidajale ja direktorile ärakuulamiseks 07.02.2025. Kooli pidaja ja direktor vastasid 12.02.2025. Ärakuulamisel esitatud täiendusi ning seisukohti arvestati osaliselt, mitteametustamise kaalutlused on toodud vastavas õiendi osas.